

LENKIJOS ĮVYKIŲ REIKŠMĖ

Kompartija užleidžia savo vietą kitiems

Vytautas Meškauskas

Rizikinga rašyti apie įvykių eigą, kuri ryt gali pasikeisti. Koks žmogus, kiek pagyvenęs bolševikiniam režime, gali prileisti, kad darbininkai grąsindami streiku galėtų priversti valdžią paleisti suimtuosius? Jei tai iš tikro įvyko Varšuvoje, reikia laikyti tik gudriu taktiniu valdžios ėjimu, norint geriau prisiruošti smūgiui į visą tikrą ar tik galimą opoziciją! Ar ne perspausdino sovietų laikraščiai iš Čekoslovakijos kompartijos organo Rude Pravo straipsnį, išpėjančį "neperžengti aiškios linijos, ką padarius Lenkijos patrfiotinės-socialistinės jėgos padarys viską, kas tik bus reikalinga apsaugoti komunistams valdant padarytą pažangą". Savaiame suprantama, kad tos 'patriotinės-socialistinės' jėgos, atseit, valdžia, galės šauktis sovietų tautos ir ją gaus. N. Y. Times korespondentas John Darnton Varšuvoje pranešė apie būkštavimą pačių lenkų tarpe, kad naujas darbininkų unijų sąjūdis tą liniją jau faktinai peržengė. Todėl gal gudriau būtų neužbėgti įvykiams už akių. Antra vertus, tie visi įvykiai nors atrodo spontaniški, iš tikro yra logiška išvada jau daug anksčiau, dar Stalino laikais, prasidėjusios raidos, kurią Brežnevas, rasit, gali laikinai sulai-

kyti, bet ne visam laikui sustabdyti. Todėl laukdami tolimesnių įvykių apie ją ir pakalbėkime.

Stalinas, kuris buvo realistas valstybininkas, bet ne revoliucionierius, tarp 1934 ir 1939 metų pakeitė visą kompartijos vadovybę, pakeisdamas ją automatais, valstybės biurokratais. Tačiau po karo užgrobtuose kraštuose, norėdamas juos įtraukti į Rusijos interesų sferą, jis nerado kito kelio kaip tik valdžią ten atiduoti komunistams, nors tose šalyse buvo politinių jėgų, kurios būtų bendravusios su Maskva. Ar neturėjome tokių politikų Lietuvoje, kaip A. Voldemaras, V. Krėvė Mickevičius, kurie nematė kito kelio kaip tik su Rusija? Bet jais Stalino režimas nepasitikėjo. Kaip jis klydo, parodo Suomijos pavyzdys, kuriai buvo leista savaip tvarkytis tik neperžengiant sovietų interesų ribos. Su Suomija sovietai per 35 metus neturėjo jokių nesusipratimų, bet ten, kur jie valdžią atidavė komunistams, jie turėjo įvairiausių nemalonumų ir turėdavo net ginklu įsikišti.

Churchillis ir Rooseveltas, atiduodami Rytų Europą sovietų interesų zonai, tikėjosi, kad jie ten tvarkysis Suomijos pavyzdžiu. Vietoje to Maskva savo zo-

ną atskyrė 'geležine uždanga'.

Komunistai valdė tuos kraštus pagal 1962 m. Vengrijos kompartijos vado Kadar pareikštą principą: 'kas ne prieš mus, tas su mumis'. Kurį laiką tai sekėsi, bet laikui bėgant visuose komunistų kraštuose pradėta įžiūrėti, kad klika, kuri laikosi valdžioje komunizmo vardu, yra tik patvirtinusių, savanaudžių ir dažnai visai kvailių žmonių sambūris. Chruščiovas nelaikė gudriu ėjimu patraukti visą Stalino kliką į atvirą teisumą, nes praktiškai jis turėtų pasmerkti ne tik atskirus žmones, bet ir visą sistemą, kuri leido piktnaudžiavimą ir kuria... jis pats toliau rėmėsi. Kinijoje prasidėjęs vadinamos 'keturių gaujos' ir kai kurių jos šalininkų teismas, nors kaltina juos pasikėsinimais prieš Mao, bet kiekvienam galvojančiam iškelia klausimą, ar tik tai nebuvo vaisius sistemos, kuriai buvo bandoma išvalyti 'kultūrinė revoliucija'?

Komunizmas yra visur subankrutavęs. Net tokioje Jamaikoje, kur buvo prognozuoti tikrai 'socialistiniai', skaityk — komunistinį režimą, buvo leista rinkimus laimėti 'kapitalistinei' opozicijai.

(Nukelta į 2 psl.)



Kun. Balys Ivanauskas, Šv. Jurgio lietuvių parapijos Clevelande klebonas.

'IŠLAIKYKITE PARAPIJĄ LIETUVIŠKĄ' Kleboną kun. Balį Ivanauską atsisveikinant

Clevelando dioclezijos kunigams aktyvios tarnybos amžius nustatytas: 70 metų. Pagal šiuos nuostatus Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. Balys Ivanauskas š. m. pabaigoj pasitraukia iš aktyvios parapijos tarnybos. Su pasitraukiančiu klebonu turėjau ilgesnį pasikalbėjimą, kurio metu palietėm ne tik šios parapijos nueitą kelią, bet ir lietuvių šioje kolonijoje gyvenimą...

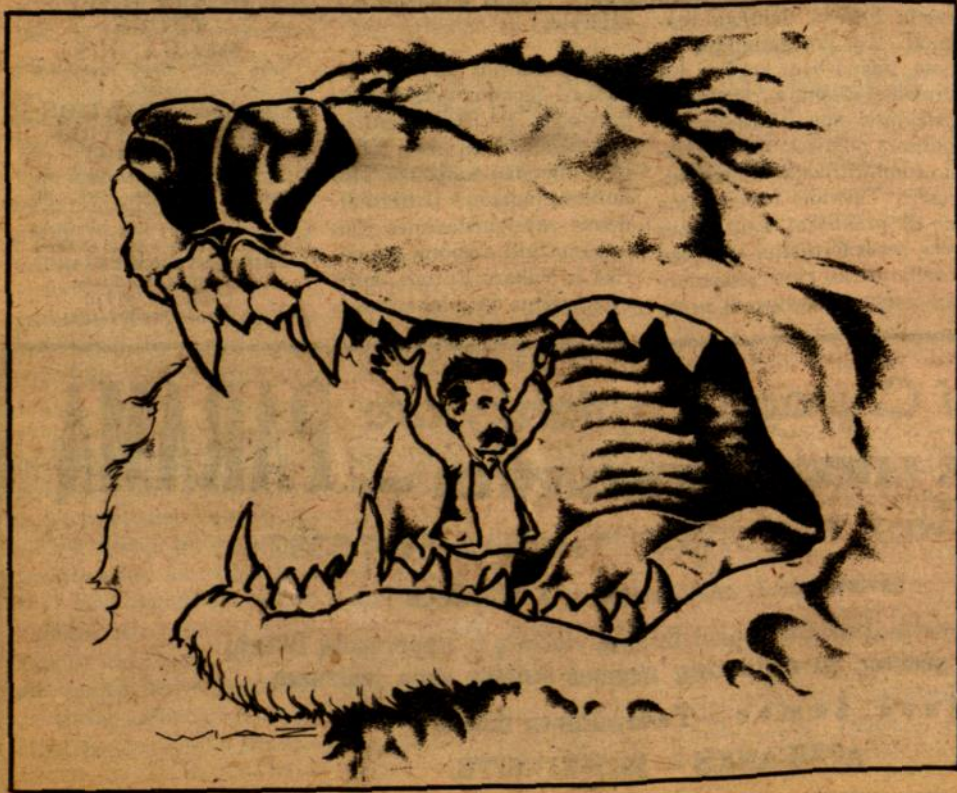
Clevelandas yra vienas iš JAV miestų, kurio gyventojus sudaro tautybių mozaika: airiai, vokiečiai, italai, lenkai, žydai bei tuzinas kitų stambesnių tautybių, jų tarpe ir lietuviai. Kūrimosi pradžioje tautybės koncentravosi tam tikruose rajonuose, pasistatydamos bažnyčias, sinagogas, sales, kultūros, biznio įstaigas, kur koncentravosi jų tautinis savitumas. Šiuo metu besiplečianti juodoji rasė keičia miesto demografinį veidą...

Kūrimosi pradžioje lietuviai tirščiau gyveno St. Clair — East 20 — 26 g. rajone. Klebonui kun. V. Vilkutaičiui pastačius Šv. Jurgio parapijos bažnyčią (1921 m.) 6527 Superior Ave., lietuviai čia pradėjo koncentruotis, pirkdami namus, kurdami savo kultūros, ekonominį, centrą, kuris čia išsilaikė netoli 50-ties metų. Kun. Vilkutaitis Šv. Jurgio parapijai vado-

vavo apie 40 metų. Tremtinių banga (1949-1951 m.) įliejo naujo tautinio kraujo ne tik šiai parapijai, bet ir visam lietuvių gyvenimui, kuris tuo metu koncentravosi apie Šv. Jurgio parapiją: čia vietinis lietuvių laikraštis DIRVA, Lietuvių salė, Bankas, Brazio drabužių prekyba, Obelenio kepykla ir krautuvė, Šukių spaustuvė, Samo brangenybės, Muliolio namų pirkimo-pardavimo įstaiga, keli lietuvių salūnai bei kitos lietuvių verslo įstaigos... Klebono žodžiais — ši Superior dalis buvo, kaip Laisvės Alėja Kaune... Ir šandien visi prisimename anuos laikus. Šimtai mokinių parapijos mokykloje... Sekmadieniais pilna bažnyčia... Po to parapijos ar Lietuvių salėje įvairiausi susibūrimai, kuriuose kalbėtojai sakė patriotines prakalbas. Vakaraus vienoj ar kitaj pilnoj salėj vaidinimai ar kitoki parengimai... Tai nepamirštami lietuvių koncentracijos, atsiekimų bei nuširdaus vieningumo prisiminimai — prabrėžė klebonas... Deja, laikai keičiasi...

Spaudžiami lietuviai su savo "Laisvės Alėjos" įstaigomis pasklido įvairiomis kryptimis į priemiesčius, didesne dalimi koncentruodamiesi apie Dievo Motinos

(Nukelta į 12 psl.)



Pavojus Lenkijos laisvoms unijoms tebėra didelis...



SAVAITINĖ POLITIKOS *Laisvalė*

Dar apie Lenkiją. — Brzezinskio-Vance ginčas dėl praeities.

— Libijos planai pajungti juoduosius mahometonus.

— Ramus periodas Pacifiko rajone.

Lenkijoje skubiai ieškomi susidariusios padėties kaltininkai. Būdinga, kad nors karais paminiui kurstytojai iš užsienio, kaltė verčiama buvusiam valdovui Gierekui ir jo klinkai, o ne sukilusiems. Kompartijos CK Giereką dabar pašalino iš visų likusių pareigų partijos ir valstybės institucijose. Idomus grįžimas į politbiurą yra buv. stalinistinio vidaus reikalų ministerio Mieczysłowo Moczar. Savo kalboje jis naują darbininkų sąjūdį SOLIDARUMĄ pavadino 'autentiniu judėjimu', kuris tačiau turėtų atsikratyti 'adventuristinių elementų'. Kad tie nepakeltų galvos, Lenkijos pasienyje Maskva koncentruoja kariuomenę, tačiau kariniai specialistai veiksmų laukia tik kiek smarkiau pašalūs, kad tankiai neįklimptų. Iki to laiko gal pasisėks rastikokį politinį sprendimą.

...

Vakarų reakcija į visą tai yra tokia, kurios logiškai galvojant galima buvo tikėtis. Tai daugiau ar mažiau grąsinimai 'pabloginti' santykius. Kissingeris po vizito kancleriui Schmidtui aiškino, kad inter-

vencija Lenkijoje būtų galas detentei ir sukeltų krizę 'dar nebūtos proporcijos'. Bet buvęs Valstybės Psekretorius G. Ball per ABC interview aiškino, kad Lenkija jau seniai atiduota sovietų įtakos sferai ir nė vienas galvojantis žmogus negali įsivaizduoti karo dėl Lenkijos ...

...

Ta proga idomu sustoti prie Z. Brzezinskio atskirų pasikalbėjimų su N.Y. Times ir Washington Post korespondentais. Juose Carterio saugumo patarėjas patarė demokratų partijai pakeisti savo politiką Maskvos atžvilgiu. Reagano laimėjimas parodė, kad tai politikai nepritaria amerikiečių dauguma. Demokratų administracijoje ir partijoje viešpatavo baimė, kad kiekvienas bandymas konkuruoti su sovietais būtinai turi vesti prie šaltojo karo atnaujinimo. Viena iš pagrindinių klaidų administracija padariusi ramiai sutikdamas sovietų karinį įsimašymą Etiopijoje, kas galų gale privedė prie to, kad SALT buvo palaidotas Ogadeno smėlynuose. (Kaip žinia, Sovietai pakeitė puses Etiopijos-Somalijos konflikte dėl Ogadeno provincijos.) Tai reiškia, kad jei JAV tuoj pat nepradedą priešintis sovietų agresijai per patikėtinius - šiuo atveju kubiečius, jos pe tik praranda šansą kompeticijai, bet ir sėkmingai kooperacijai.

Buv. Valstybės Sekretorius Vance atskiram interview paaiškino, kad jis visai išskyrė jėgos panaudojimo mintis santykiuose su sovietais. Jis aiškino, kad iš tikro sovietai padėjo gintis Etiopijai prieš Somalijos puolimą. JAV išpejusios sovietus neperžengti Somalijos sienų ir jie to nepadarė. Brzezinskis buvęs greitas panaudoti karines pajėgas ar blefa, nesiskaitydami su politiniais, ūkiškais ir prekybiniais aspektais mūsų santykiuose su sovietais. Vance toliau liko pažiūros, kad strateginio apsiginklavimo apribojimo klausimą reikia svarstyti atskirai nuo kitų problemų. Jis netiki, kad Reaganui pasisėktų išsiderėti geresnę sutartį kaip SALT-II, išskyrus gal kai kuriuos 'kosmetinius' pakeitimus.

...



Lenkija ir naujos administracijos sudarymas nepaliko daug vietos laikraščiuose žinioms iš kitų pasaulio kraštų, bet ten gyvenimas dėl to nesustojė. Mažai kas domisi, pvz. sukilimais Vakarų Afrikos iškišulyje į Atlanto vandenyną. Iš pirmo žvilgsnio jie atrodo esą vidaus reikalai. Visos tos mažos valstybėlės ūkiškai yra labai silpnos, nukentėjusios nuo kelis metus besitęsiančios sausras ir turi toli gražu nepavydėtinas valdžias. Iš tikro ten turima reikalo su kurstymais iš užsienio. Turtingos Libijos valdovas pulk. Qaddafi svajoja sukurti juodųjų mahometonų imperiją iš buvusių Prancūzijos kolonijų. Vienintelė tam klišutis yra Prancūzija, pastojusi Qaddafiui kelią Chada.

...

Nūdien, kada iš visur ateina aliarmuojančios žinios, ramiai tėra Ramiojo Vandenyno sritis, kur kaip tik 1950-70 metų laikotarpyje buvo smarkiai kovojama. Prisiminkime tik Korėjos ir Vietnamo karus. To limųjų Rytų ekspertai neseniai posėdžiavę Anglijos Oxfordshire nutarė, kad jėgos balansas toje srityje yra gerai išlaikytas. Sovietų Sąjunga šiuo metu negali galvoti apie sąskaitų suvedimą su Kinija, nes jos rankos užimtos kitur. Ir tai greičiausia bus visą šį dešimtmetį. Žinoma, vietnamiečių invazija į Thailandą greičiausiai turėtų vesti prie Kinijos baudžiamosios ekspedicijos į Vietnamą, kas savo keliu verstų Sovietų Sąjungą reaguoti. Tai yra galimybės ribose, tačiau bent kol kas dar sunkiai patikėtina. Daug kas priklauso nuo Washingtono būsimos politikos. Jei Reagano administracija bandytų atstatyti Taiwano suverenumą ne tik praktiškai, kaip dabar yra, bet ir formaliai - tai eventaliai verstų kinus ieškoti kokių nors modus vivendi su so-

■ Iš kitos pusės

Madrido konferencijos proga idomu prisiminti veiksmų Helsinkio akto įvertinimą. Algimantas S. Gečys, net dviejų Visuomeninių Reikalų Tarybų (PLB ir JAV LB) narys ir vienos iš jų pirmininkas, spalio 16 d. Dirvoje atsakydamas ALTos pirmininkui Šidlauskui, tarp kitko rašė:

"MAN NĖRA ŽINOMAS JOKS FORMALUS JAV LB-nės pasisakymas Helsinkio akto klausimu. JAV LB-nė ruošėsi Helsinkio konferencijai, ruošėsi Belgrade įvykusiai konferencijai, ruošėsi ir artėjančiai Madrido konferencijai. Vieša tačiau paslaptis, kad dauguma JAV LB-nės darbuotojų laisvinimo veikloje Helsinkio aktą laiko nenaudingą..."

Tai perskaitęs susiradau PASAULIO LIETUVI 1975 m. 16 Nr. Ten paskelbtas buv. PLB valdybos pirmininko Br. Nainio įsakymas LB kraštų ir LB funkcijas atliekančių organizacijų valdyboms:

"savo gyvenamųjų kraštų vyriausybėms įteikti atitinkamus RASTUS-NOTAS, pareiškiant nepritarimą Helsinkio pasirašytai deklaracijai... Ne Europos žemyno krašto bendruomenių valdybas panašius raštus prašome pasiųsti JAV Prezidentui, dariusiam nuolaidas Brežnevui..."

Niekur neužtikau, kad JAV LB būtų išpildžiusi tą pavedimą, tačiau ten pat paskelbtas tos institucijos pareiškimas apygardų ir apylinkių valdyboms, Tarybos nariams, Talkos Lietuvai komisijoms, kur sakoma:

"Helsinkio... deklaracija Sovietų Sąjunga pasiekė seniai jos norimų tikslų: II-jo pasaulinio karo teritorinių užgrobumų įteisinimo, Atlanto Pakto sąjungos susilpninimo, Europos politinės vienybės užblokavimo ir sprendžiamo balso išgavimo Vakarų Europos reikaluose."

Ir kas po to pareiškimo pasirašė? JAV LB pirm. Juozas Gaila ir Algimantas S. Gečys! Jei tai nė 'formalus pasisakymas', tai ko jam trūksta: notaro patvirtinimo?

Nebūkim priekabūs. Dalyvaujant tiek daug tarybų, kad atrodo, jog jų identifikacijai greitai neužteks raidžių ir teks pridėti dar numerius, galima lengvai užmiršti, kas pasakyta prieš penkis metus. Reikia tačiau konstatuoti, kad ALTA pasirodė gudresnė, o tiems, kurie būkštavo, kad Helsinkio Aktas Lietuvos likimą užantspaudavo ateinančioms amžiams, turėtų būti malonu išgirsti sovietų delegato Iličovo pareiškimą Madrido konferencijoje lapkričio 18 d. Girdi, neieškokite kaulo kiaušinyje, Helsinkio Aktas formaliai nėra sutartis ir kiekvienas signataras turi teisę savaip aiškintis jo straipsnius.

vm

vietais. Jei, antra vertus, Washingtonas ieškotų sąjungos su R. Kinija prieš Sovietiją - būtų užkirstas kelias bet kokiame susitarimui su sovietais, kurie pabaigoje šio dešimtmečio turėtų susilaukti daug vidaus sunkumų, kas eventaliai galėtų privesti prie tikrų abipusių detentų. Teisinga Vakarų politika turėtų būti kaž kur viduryje.

Kitas svarbus dalykas yra įkalbėti japonus geriau apsiginkluoti. Jie dabar aiškina, kad negali išleisti tiems reikams daugiau kaip 1% visų tautinių pajamų. Iš tikro didesnis apsiginklavimas leis sumažinti eksportą į Ameriką ir Vakarų Europą, kuris tuos kraštus daro labai nelai-

mingus. Bet tai delikatus dalykas. Jei japonams pagrasinsi, kaip Nixono Iždo Sekretorius Connally padarė 1971 m., jie nuduos jog visai negirdi. Reaganas turėtų būti ramus, bet ir nesvyruojas.

COPY MECHANICS HEAVY DUTY TRUCK MECHANICS

With GMC diesel experience. ALSO

TRANSPORTATION REFRIGERATION MECHANIC

With transmission/gear experience. Salaries open, depending on experience and qualifications plus excellent benefits. Please write to E. Estes MIDWEST GROWERS INC. 14280 Monte Vista Chino, Ca. 91710 or phone 714/597-4841

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Lenkijos įvykių reikšmė...

(Atkelta iš 1 psl.)

Jei taip žiūrėsime į įvykius, turime sutikti su The New Republic skiltyse pareikštą politinio rašytojo John Lukacs pažiūrą, kad faktinai ką matome šandien Lenkijoje yra kažkokio politinio 'antro fronto' organizavimasis, kuris nori pakeisti su bankrutavusią komunistinę kliką, kovojančią ne už idealus, bet tik privilegijas prabangiau gyventi. Toks sąjūdis faktinai negrąšo Rusijos interesams. Vakarai nepasiruošę kovoti už Lenkijos laisvę. Daugiausia kuo galėjo senatorius Percy pagrąsyti Brežnevui buvo tik tai, kad po intervencijos Lenkijoje Vakarai pradės ginkluotis ir lengviau suras vienybę savo tarpe. Todėl politiškai Maskva gudriau padarytų leidama tam antram frontui susiorganizuoti. Žinoma reikia laukti, kad po to reikės skaitytis su visos Centro ir Rytų Europos 'polonizacija', o ne Vakarų 'finlandizacija'. Ir tai nebūtų Rusijai pavojinga, blogiausiai atveju išnyks tik... Sovietų Sąjunga. Kremlius atsidūrė prieš didelį galvosūkį. Su didele pagunda jį išspręsti senom priemonėm. Bet ar jų pakaks, ar jų iš viso bus drįsta griebtis — parodys tik ateitis.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomėnė • Nepaspausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA NENUGALIMA

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos pasirodymas 1972 metais okupuotos Lietuvos pogrindyje buvo mums, išeivijos lietuviams, pritrenkianti žinia ir kartu maloni, pasididžiavimą kelianti, staigmena. Kada pasirodė ir daugiau jos numerių, ir jie visi pasiekė laisvuosius vakarus, tai kilo dar didesnis ja susidomėjimas ir noras ją paskleisti ne tik savųjų tarpe, bet ir kitautėjų, ypač Europoje ir JAV-se. Imta ją versti į anglų, vokiečių, italų, ispanų ir net prancūzų kalbas. Kada kronikoje pasirodė persekiojamųjų ir teisiamųjų lietuvių apsigynimo kalbos, kaip Simo Kudirkos, Nijolės Sadūnaitės, kunigų Zdebskio ir kitų, tai jos greitai buvo išverstos ir pasirodė vakarų pasaulio spaudoje. Lietuvos vardas, jos kančios, katalikų Bažnyčios persekiojimo faktai pasidarė žinomi visame pasaulyje. Pav., V. Vokietijoje susikūrė net Nijolei Sadūnaitėi remti būreliai, kurių nariai ėmė jai siųsti šimtus laiškų į jos kalinimo vietą. Pradėta skleisti maldos dienos už kenčiančią Lietuvą.

Sujudo ir išeivijos lietuviai, ir jų bei kitų pastangų dėka Simas Kudirka buvo išlaisvintas, o Nijolė Sadūnaitė nebuvo nukankinta. Bet liko dar Viktoras Petkus, Balys Gajauskas, Terleckas ir šimtai kitų, kurių vardai irgi Kronikų dėka minimi vakarų pasaulio spaudos puslapiuose ir organizuojamos pastangos juos išgelbėti.

Ir kas galėjo tikėtis, kad tokioj žiaurioj okupacinėj priespaudoj kronika galėtų nesustodama eiti net 8 metus. Kiek per tą laiką aukų nukentėjo, kiek žmonių atsidūrė darbo stovyklose ir kalėjimuose, kas besuskaitys! Bet vistiek ji nebuvo valdžios pareigūnų ir KGB agentų užgniaužta, priešingai, jos pavyzdys paskatino dar didesnį skaičių rezistencijos kovotojų imtis plunksnos, ir jie išleido dar daugiau pogrindžio leidinių: Aušrą, Rūpintojėlį, Varpą,

Alma Mater, Perspektyvas, Tiesos kelią ir kt. KGB agentams areštavus vienus rezistentus, į jų vietą stojo kiti. Kaip tame V. Kudirkos eilėraštyje "Hidrai nukirtus vieną galvą, kelios naujos galvos jos vietoj išdygsta".

Lietuva sukūrė pačią gausiausią ir įvairiausią pogrindžio spaudą visoje pavergtųjų tautų bolševikų imperijoje. Ši pogrindžio spauda pasidarė žinoma ir yra verčiama į kitas kalbas. Pasi-naudojant pogrindžio spaudą, yra rašomos anglų ir kitomis kalbomis knygos apie Lietuvą bolševikų okupacijoje ir jos kovą už žmogaus teises. Ir visa tai atsirado dėlto, kad pavergtieji lietuviai išdrįso skelbti tiesą pogrindžio spaudoje apie religijos persekiojimą, žmogaus teisių varžymą, žmonių terorizavimą ir kt.

Tad ir išeivijos lietuviai ėmė rūpintis pavergtos Lietuvos pogrindžio spauda. Ėmė ją rinkti, leisti knygomis ir atskirais sąsiuviniais, versti į kitas kalbas ir skleisti visame vakarų pasaulyje.

Ypač tuo rūpinasi Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikoms Leisti sąjunga. Jos rūpesčiu jau yra išleista 5 kronikų tomų lietuvių kalba ir pirmasis tomas ispanų kalba, kurį gavę kat. vyskupai siunčia šimtus padėkos laiškų. Yra išverstas pirmasis tomas į anglų kalbą ir jau surinktas, taipgi ir prancūzų kalba. Jie pasirodys už mėnesio kito.

Spaustuven jau atiduotas ir antrasis tomas ispanų kalba ir pirmojo liet. kalba tomo antroji laida, nes jo yra nemažas pareikalavimas. Jau baigiamas redaguoti ir VI tomas lietuvių kalba.

Liet. Kat. Bažnyčios Kronikoms Leisti s-gos nariai dirba iš idealizmo, neimdami jokio atlyginimo — aukoja savo laisvalaikio ir poilsio valandas lėšų telkimui, knygų pakavimui bei išsiuntinėjimui. Nepaprastai išsiplėtus darbams, trūksta talkininkų, kurie prisidėtų prie mūsų tautos rezistencijos kovos, jungdamiesi su pavergtos kenčiančios tautos broliais ir seserimis. Kviečiami vienokiu ar kitokiu būdu prisidėti savo įnašu — pinigine auka ar darbu. Kviečiame kreiptis šiuo adresu: L. K. B. Kronikoms Leisti s-ga, Inc. 6825 South Talman Ave., Chicago, Ill. 60629. Jūsų prisidėjimas palengvins brolių kančias ir sustiprins jų moralę. (bg)

ALTO PASTANGOS MADRIDO KONFERENCIOJE

Siekdami laimėti įvairių tautų delegacijų, atvykusių į Madrido konferenciją, prielankumą Lietuvai Amerikos Lietuvių Tarybos pasiųstieji pirm. dr. Kazys Sidlauskas ir kun. Juozas Prunskis, drauge su latviais ir estais turėjo pasikalbėjimus su Vatikano, D. Britanijos, V. Vokietijos, Švedijos, JAV, Olandijos ir kitų delegacijų nariais. Apie tai jau buvo spaudai pranešta.

Vėliau pabaltiečių atstovus — latvi J. Bolstein, estė E. Taul ir kun. J. Prunskį priėmė Liuksemburgo delegacijos vicepirmininkas Paul Faber bei delegacijos narys Georges Santer. Pabaltiečiai išdėstė sunkumus okupacijoje, prašydami iškilus pabaltiečių klausimui, parodyti prielankumą. Liuksemburgiečiai domėjosi perskirtomis šeimomis, religine priespauda, žadėdami pabaltiečius paremti, drauge pastebėjo, kad jie, kaip Bendrosios rinkos nariai, turi atsižvelgti į bendrą tų kraštų politinę liniją, kiek ji yra sudaryta ir pareikšta.

Grupė pabaltiečių buvome priimti ir Lichtenšteino delegacijos pirmininko pavaduotojo grafo Mario von Ledebur-Wicheln. Kalbus ir malonus žmogus. Su susidomėjimu klausė pabaltiečių prašymo konferencijoje paremti jų reikalus. Wicheln pritarė pabaltiečių pageidavimams, bet pareiškė, kad Lichtenšteinas, būdama maža valstybė, negali per daug persistengti. Jis pažymėjo, kad amerikiečiai gana kietai rusus spaudžia dėl Afganistano, dėl informacijų trukdymo, dėl disidentų, bet mažiau teliečiami religiniai suvaržymai. Kai pasakėme, kad buvo atvejų, kada vaikai buvo atimami nuo tėvų už religinį auklėjimą, Wicheln pabrėžė, kad tokius atvejus reikia suregistruoti.

Taip pat pabaltiečiams gražaus prielankumo parodė Austrijos delegacija. JAV delegacija Madride turi informacinius posėdžius su spaudos, visuomenės atstovais. Lapkr. 25 d. tokį posėdį pravedė Warren Zimmerman, delegacijos pirmininko pavaduotojas. Jis priminė, kad beveik visi kalbėjusieji Madrido kon-

ferencijoje puolė rusus dėl Afganistano. Tik trys valstybės, be pačios Rusijos, gynė Maskvą ryšium su Afganistanu: Rytų Vokietija, Bulgarija ir Čekoslovakija. Taigi pati Sovietų Sąjunga nebėgali turėti pilnos paramos net iš rytų bloko valstybių. Amerikiečiai savo kalbose ryžosi iškelti atskirus kalinamųjų atvejus. Rusai, norėdami, kad liktų mažiau laiko diskutuoti žmogaus teisių klausimus, buvo pradėję posėdžius sabotuoti, gaišindami laiką dėl įvairių procedūrų, kad tik nebūtų iš esmės svarstomi Helsinkio pasitarime priimti laisvės principai ir jų vykdymas. Šalia posėdžių, amerikiečiai veda privačias derybas su sovietų žmonėmis bandydami išgauti, kad būtų paleista daugiau kalinamųjų. Taip painformavo Zimmerman.

JAV delegacijos pirm. Gr. Bell antroje savo kalboje, lapkr. 21 d., vėl pabrėžė reikala leisti susijungti išskirtiems šeimų nariams, nevaržyti laikraštinių darbų. Paneigė Sovietų delegacijos tvirtinimą, kad žmogaus teisių klausimas esąs jų vidaus reikalas.

JAV delegacijos patarėjas Jerome Shestak Madrido konferencijoje lapkričio 24 d. priminė Sacharovą, pasmerkė emigracijos varžymus, klausė, kodėl pareiškę noro emigruoti iš Sov. Sąjungos dažnai netenka tarnybų. Suminėjo, kad lietuviui yra sunku iš Sov. Sąjungos kontroliuojamų kraštų išvykti pas savuosius. Priminė kultūrinius ir religinius persekiojimus Ukrainoje, priminė diskriminaciją prieš totorius, kurių apie 500,000 negali grįžti į savo žemę. Pažymėjo, kad Rytų Europos tautoms kliudoma ugdyti savo kultūrą. Pasmerkė kliudymą informacijų laisvės, radijo transliacijų trukdymą. Reikalavo tuos dalykus pataisyti.

Amerikiečių ryžtingas laikymasis prieš Maskvos priespaudą taip jautriai buvo rusų priimtas, kad kai lapkr. 25 d. JAV ambasadorius Todman savo rezidencijoje surengė priėmimą, rusai neatėjo.

Gavęs ambasadoriaus kvietimą į priėmimą nuvyko kun. J. Prunskis. Įeinančius sveikino ambasadorius su žmona ir čia buvo proga padėkoti už ryžtingą Amerikos delegacijos laikymąsi ginant prispaustuosius. Buvo maloni staigmena, kai JAV ambasados Madride patarėjo Woods žmona pasisakė esanti lietuvaitė. Jos tėvai Wishner pavarde gyvena Southfield, Mich. Ji maloni, draugiška, bet lietuviškai tik keletą žodžių temoka.

Būnant vašingos JAV ambasados priėmime kun. J. Prunskui rūpėjo priminti Lietuvai reikalą kiek galima daugiau pasiuntinybių ir delegacijų nariams. Su tikus bulgarų delegacijos nari ir suminėjus reikalą laikytis prieš Maskvos kolonializmą, iš jo teko išgirsti, kad "bandome, bet žinote, kaip mums sunku". Britų delegacijos viceprezidentui buvo progos padėkoti už jo ryžtingą gynimą Klaipėdos bažnyčios Madrido konferencijoje. Buvo progos išsikalbėti su Vokietijos ambasadoriumi J. Kastl, su Turkijos ambasadoriumi, su Kipro, Graikijos, Belgijos, Ispanijos, Islandijos delegacijų nariais, primenant Lietuvos reikalus. JAV delegacijos antram pirmininkui dr. M. Kampelmanui ir Helsinkio komisijos Washingtone pirmininkui kongresmanui D. Fascell padėkota už tvirtą laikymąsi ginant pavergtųjų teises.

Svečiuojantis JAV ambasadoje ir kitomis progomis buvo galimybės užmegsti ryšius su įvairių tautų visuomeninių organizacijų, su kitų tautų disidentų sąjūdžių nariais, gaunant iš jų reikšmingų informacijų ir sudarant pradžią ryšių ateičiai. (ALT)

Wanted 1st Class Skilled NUMURA OPERATOR

(FOR NIGHT SHIFT)

Must be familiar with the tolerance requirements of the special machine tool industry. Ideal working conditions in Farmington Hills and the best benefit package in town. Contact the PLANT SUPERINTENDENT.

PRECISION

SPINDLE & UNIT CO.

313-471-0460

(44-50)

GRUODIS SPAUDOS MĖNUO

JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Taryba šių metų gruodžio mėnesį skelbia

SPAUDOS MĖNESIU.

Tą mėnesį užsisakykite lietuvišką laikraštį ar žurnalą. Praturtinkime savo knygynus lietuvių autorių kūriniais. Paremkime spaudą aukomis. Panaudokime laikraščio, žurnalo prenumeratas ar knygas kaip kalėdines kovanas savo šeimoms nariams, giminėms, bičiuliams.

Lietuvių Bendruomenės Apylinkių valdybas prašome organizuoti talkas, garsinimus, kad Spaudos Mėnuo ne liktų tik žodis be vaisių.

JAV LB Kultūros Taryba

Australijos lietuviai

Antanas Laukaitis

SYDNĖJAUS "ATŽALAI" 25 METAI

1954 metais Sydnėjau mėgėjų teatralų būrelis suvaidino St. Paulausko režisuotą A. Rūko komediją "Slidus pusmilijonis". Šis pasirodymas padarė pradžią Sydnėjaus lietuvių teatrui. Po penkiolikos mėnesių J. Dambrauskas pastatė K. Binkio "Atžalyną" po ko šis teatralų būrelis išsiplėtė ir pasivadino save Sydnėjaus Lietuvių Teatras "Atžala".

Per savo gyvavimo 25-rius metus "Atžala" turėjo ir labai gražių, ir gana liūdnu dienų. Didžiausia problema buvo veiklų trūkumas, tinkamų salių neturėjimas ir kt. Per tuos metus keitėsi režisieriai, keitėsi administratoriai, keitėsi ir patys artistai. Tačiau darbas nenutrūko ir, ar tai vieno, ar tai kito režisieriaus vadovau-

jant, būdavo pastatomi veikalai ir džiuginama Sydnėjaus ir kitų miestų lietuviškoji visuomenė.

Per šiuos 25-rius metus "Atžalos" teatro administratoriais yra buvę: Kazys Gilandis, administratorė "Atžalyną", Kazys Bičiūnas, administratorė "Mokyklos draugus", Mikas Malaitis, administratorė "Visuomenės veikėjus", Vytas Stelmėkas — "Pavoingas posūkis" ir "Šviesi valanda", Algis Bučinskas — "Aušros sūnūs", Mindaugas Šumskis — "Inspektorius ateina" ir dabartinis administratorius, ilgiausiai išbuvęs "Atžaloj" — Algis Dudaitis, kurio globoj buvo pastatyti "Popiečio diagnozė", "Šiapus uždangos", "Monika", "Pirmas skambutis", "Sidabrinė diena" ir "Ištekėjusi moteris". Paskutini

jubiliejinį "Čičinsko" pastatymą administravo Juozas Maksvytis.

Pagrindiniai "Atžalos" režisieriai per tuos 25-rius metus išliko: Ksana Dauguvietytė, vaidybos ir režisūros pagrindus turinti dar iš Nepriklausomos Lietuvos. Ją domina ypatingai gyvenimiškos dramos su stipria intriga.

Julius Dambrauskas, buvęs pirmasis "Atžalos" režisierius ir laikytinas Sydnėjaus lietuviškojo teatro pradininku. Jis mėgsta daugiau komediją ir čia yra jo teatralinio talento pilnas pasirodymas. Kaip jis sako pats sunkiausias, bet gal ir pats nedėkingiausias teatrinis žanras.

Paulius Rūtenis, visoje Australijoje žinomas kaip keliaujantis lietuviškas vaidila. Savo sceninę karjerą pradėjo dar Lietuvoje, tęsė ją vėliau Vokietijoje ir dabar yra profesionalinis dainininkas Australijos Operoje. Į lietuviškąjį teatrą jis žiūri kaip į tautinio sąmoningumo veiksnį ir atlieka pirmąją rolę lietuvių puoselėjime. Jis vaidina, režisuoja, pats rašo ir padeda visur kur tik yra reikalingas.

Stasys Skorulis, kaip sako, nuo pat pradžios ik dabar yra "Atžalos" vadovas, aktorius ir režisierius. Savo teatrinis pagrindus atsivežęs dar iš Lietuvos. Jis yra perfekcionistas, statęs tiek visam teatrui, tiek ir pats sau labai aukštus reikalavimus ir noris iš savo grupės ne kiekybės, bet kokybės, kas ir patį "Atžalos" teatrą išskėlė į Australijos lietuvių pirmaujančius scenos sambūrius.

Jubiliejiniam "Atžalos" 25-rių metų pastatyme Sydnėjaus Lietuvių Kulbe spalio 26 dieną buvo suvaidinta Kosto Ostrausko fantastinis "Čičinsko" veiklas. Prisirinkusi pilna didžioji salė žiūrovų, pamatė tikrai triumfalinį "Atžalos" pastatymą. Pats veiklas buvo labai sunkus ir reikalaujantis tikrai profesionalaus artistų pastatymo, ką ir atliko šis Sydnėjaus teatras.

Veikalą režisavo Stasys Skorulis, pats pasiimdamas ir pačią sunkiausią Čičinsko rolę. Šioje rolėje jis turėjo pavaizduoti Čičinską ir fantastinius, ir realius, kaip 17 amžiaus didiką — bajorą, mirusį ir gyvą. Be St. Skorulio "Čičinsko" veikale vaidino Ks. Dauguvietytė-Šniukšienė, Julius Dambrauskas ir Paulius Rūtenis.

Skaitlingi veikalo žiūrovai visus veiksmus scenoje sekė su dideliu įtempimu ir susidomėjimu, nes nors pats veiklas ir nebuvo realistinis, o daugiau simbolinis, jis sukėlė daug susidomėjimo ir sceniniai perėjimai iš fantastinio mirties pojūčio į realistinį Čičinsko gyvenimą, buvo labai įdomūs, intriguojantys ir jaudiną. Daugumos žiūrovų nuomone, visas veiklas ir jo pastatymas buvo daug pranašesnis, negu pačio veikalo turinys. Tai, žinoma, yra režisieriaus St. Skorulio sugebėjimas jį tinkamai interpretuoti, o tuo pačiu ir visiems artistams labai gerai atlikti savo turėtas roles. Žiūrovams veiklas patiko ir visą pastatymą jie priėmė labai šiltai, kiekvieną veiksmą palydėdami karštais plojimais.

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar es!?

2422 WEST MARQUETTE RD.
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: 312 925-6897
U.S.A.

LIETUVIŲ FONDAS
LITHUANIAN FOUNDATION

1980 spalio mėn. įnašai.

Santrumpa: atm. in. — atminimo įnašas. Suma, parašyta po pavardės, reiškia įnašų iš viso.

1x	\$15.00	Marius Alfonsas M.D. (miręs) ir Katrina \$415.00.
2	\$25.00	Merkis Kazys, atm. in. \$795.00, Puzinas Povilas Dail. atm. in. \$275.00.
1	\$42.55	Rupinskas Juozas Inž., \$200.36, Australia.
3	\$50.00	Andrius Adolfas ir Viktorija \$500.00, Čepėnas Pranas Prof. (miręs) ir Albinas \$150.00, Jankus K. \$100.00.00.
1	\$55.00	Brucienė Olga, atm. in. \$245.00.
26	\$100.00	Dočkus Kostas Inž. ir Jadvyga \$500.00, Grigaliūnas Anicetas Vet. Gyd. \$3,100.00, Janulienė Veronika \$1,100.00, Juodelienė Gražina, atm. in. \$800.00, Kalanta Romas, atm. in. — Vilinskas Stanley \$100.00, Jurjonienė Aleksandra \$100.00, Kvedaras Motiejus \$1,300.00, Markelis Adolfas ir Aldona \$100.00, Pranckevičius Zenonas, atm. in. \$1,200.00, Pupelis Adolfas (miręs) ir Jadvyga \$1,400.00, Pupius Petras ir Zuzana \$600.00, Pabedinskienė Bronė, atm. in. \$400.00, Paliulis Jonas \$200.00, Račkauskas Jonas A. Dr. \$300.00, Raslavičius Vincas M.D. \$500.00, Regis Algis ir Irena \$100.00, Sklierienė, Ales, atm. in. \$100.00, Sodeika Paul ir Zita \$500.00, Stasiūnas Romualdas (miręs) ir Cecilija \$100.00, Steponaitis Juozas \$200.00, Vaivada Juozas, atm. in. \$100.00, Stončius Pijus \$100.00, Šulaitis Juozas ir Aldona \$600.00, Tamkunis G. \$100.00, Vainekis Juozas \$2,500.00, Auškalnis Juozas, Partizanų vadas, atm. in. — Makaras Antanas \$100.00.
1	\$105.00	Paliulis Petras ir Matilda, atm. in. \$105.00
9	\$200.00	Ambrozaitis Kazys M.D. ir Marija \$3,400.00, Atkočaitis Pranas ir Petronėlė \$500.00, Balčiūnas Jurgis M.D., atm. in. \$1,300.00, Baras Stasys ir Elena \$1,200.00, Kindurys Alfonsas ir Ona \$1,900.00, Matusaitis Juozas \$300.00, Riškis Kazys ir Stasė M.D. \$1,300.00, X \$1,300.00, Šležas Adolfas M.D. ir Algė \$800.00.
1	\$300.00	Vitkus Alex Dr. ir Dana \$600.00
2	\$500.00	Laukaitis Juozas Povilas, atm. in. \$1,000.00, V. Vokietija, Valaitis, Jonas M.D. ir Joana \$2,200.00.
1	\$600.00	Naikelis Juozas \$2,000.00.
11	\$1,000.00	Armonas Jonas, atm. in. \$1,000.00, Balukas Gediminas M.D. ir Vanda \$7,425.00, Janušaitis Jurgis ir Veronika (brolio Jono žuvusio Sibire atm.) \$1,000.00. Jie yra trečiojo milijono pradininkai. X \$2,000.00, Kurkulis A. ir D. \$1,400.00. Jie yra 2-jo milijono baigmininkai. Lipskis Antanas M.D. ir Alina \$3,000.00, Matusevičiūtė Ona \$1,000.00, Mažutis, Benys ir Stefanija \$1,300.00, Razma Antanas M.D. ir Elena \$12,100.00, Petkus Z. J. \$1,000.00, Valavičius Antanas ir Viktorija \$3,000.00.
1	\$1,025.00	Macijauskienė Marijona atm. in. \$1,025.00.
1	\$1,050.00	Gribauskas Juozas ir Joana \$1,350.00.

Iš viso 61 narys

\$19,792.55

Lietuvių Fondas pasiekė du milijonus dol. ir iš gautų palūkanų jau parėmė lietuvių švietimą, kultūrą ir jaunimą 743.000 dol. Ateinančiais metais numatoma lietuvių išlaikymui paskirti apie 150.000 dol.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo kapitalo dalį. Iki šiol palikimų gauta 510.811 dol.

Sudarykite testamentus ir nepamirškite paskirti bent dalį savo turto Lietuvių Fondui:

„LITHUANIAN FOUNDATION, A NON-FOR-PROFIT,
TAX EXEMPT, ILLINOIS CORPORATION,
2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO ILLINOIS 60629“

Visi statykime Lietuvių Fondą ir didinkime jo kapitalą, kad kasmet galėtų skirti lietuvių išlaikymui 150 tūkstančių dolerių.

KALĖDINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

SPECIALUS SIUNTINYS 1 — 1980.

Labai gera angliška vilnonė medžiaga, gali būti vyriškam arba moteriškam kostiumui; vakarinei suknelei medžiaga arba lygi vilnonė medžiaga suknelei; vyriškas arba moteriškas megztinis; komplektas moteriškų nailoninių apatinių arba vyriški geresni marškiniai; "Wrangler" arba "Levi" jeans, mėlynos arba rumbuoto velveto; crimplene medžiaga moteriškam kostiumėliui arba dviem suknelėm; vyriški arba moteriški odiniai geri pusbačiai.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu **\$300.00.**

Taip pat dar galima į šį siuntinį pridėti 9 svarus prekių: medžiagos galima dėti 4 m. ir dirbtinio minko kailio paltui 2.75 m.

Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų:

Avikailiai, ilgi, vyriški arba moteriški, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas, sveria 5 sv. **\$260.00.**

Dirbtinio minko kailis moteriškam paltui, sveria 6 sv. **100.00.**

Jeans, "Wrangler" arba "Levi" (siuntinyje gali būti dvi) sveria 2 sv. Kaina už vienas **48.00.**

Jeans "Wrangler" rumbuoto velveto (siuntinyje gali būti dvi) sveria 1½ sv. Kaina už vienas **48.00.**

Vyriškas arba moteriškas megztinis, sveria 1 sv. **43.00.**

Moteriškos arba vyriškos nailoninės kojines **3.50.**

Vilnonės arba šilkinės skarelės **14.00.**

Telescopis lietsargis, sveria ½ sv. **13.00.**

Geresni marškiniai **21.00.**

Vyriški arba moteriški pusbačiai, sveria 1½ sv. **52.00.**

Puiki medžiaga suknelei, sveria 1 sv. **33.00.**

Angliška vilnonė medžiaga eilutėms, sveria 3 sv. **67.00.**

76.00.

110.00.

Kalkuliatorius TI — 33 Texas **67.00.**

Stetoskopai, sveria ½ sv. **64.00.**

Šie maisto produktai galima siųsti su rūbais: ½ sv. arbatos — \$4.50. ½ sv. nescafes — \$7.00; 1 sv. kavos — \$8.50; 1 sv. šokol. saldinių — \$8.50.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, tarpininkaujame išsirūpinant pensijas, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba pinigais.

BALTIC STORES & CO.
(Z. Juras)

11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, BR1 4HB,
ENGLAND. Tel. 01 460 2592.

Binkienė ir N. Bauerienė.
Grimas — P. Rūtenio.

Po šios premjeros Lietuvių Klubo valgykloje buvo surengta iškilminga "Atžalos" teatro artistų, rėmėjų ir draugų vakarienė, kurią organizavo dabartinis administratorius J. Maksvytis. Vakarienės metu teatrą ir jo narius sveikino: Atžalos vadovas St. Skorulis, Sydnėjaus Bendruomenės pirmninkas dr. A. Mauragis, viešnios iš Adelaidės Izolda Davis ir A. Binkevičiūtė-Gučiuvienė, kun. P. Butkus, V. Kazokas, V. Simniškis, režisieriai Ks. Dauguvietytė, J. Dambrauskas ir P. Rūtenis.

Sveikinant mūsų mielą "Atžalą", jo vadovus, režisierius ir artistus sidabrinio jubiliejaus proga, norisi jiems palinkėti dar daug gražių ir darbinių dienų, kad jų puikiais pastatymais dar ilgai, ilgai galėtume mes čia Sydnėje ir visoje Australijoje džiaugtis.



STEIGIAMA LITUANISTIKOS KATEDRA

Antanas Juodvalkis

Penktajame Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime, įvykusiame 1978 m. liepos 1-4 d.d. Toronte, buvo priimtas nutarimas: "Seimas ragina PLB valdybą sudaryti sąlygas kuriame nors šiaurės Amerikos universitete pastoviai lituanistikos katedrai".

PLB valdyba pakvietė Leoną Raslavičių ištirti galimybes lituanistikos katedrai steigti. Riškdamas žinias, Raslavičius susirio su ukrainiečiais, kurie jau turi ne vieną ukrainistikos katedrą su studijų centrais, kalbėjosi su lietuviais profesorais, aiškinosi teisinius ir finansinius reikalus, apėmė universitetus ir iš trijų gavo raštiškus detalius pasiūlymus.

UCLA (Los Angeles, Ca.) mūsų norimos apimties katedra nesuinteresuota, o kalba apie baltoskandinaviškųjų studijų katedrą, kuri mūsų poreikių nepatenkintų. Liko trys universitetai: Ohio State University, Columbus, Ohio (OUS), kuriame dirba prof. dr. Rimvydas Šilbajoris, Kent State University, Kent, Ohio (Kent U.), kur profesorijauja lietuvių kilmės prof. dr. John Cadzow ir university of Illinois — Chicago Circle (UICC), kuriame "under graduate" lygio lietuviškos studijos, veikiančios nuo 1972 metų, dabar dėstomos prof. Marijos Saulaitytės-Stankuvienės.

Šių trijų universitetų pasiūlytos sąlygos yra panašios, nors įvairuoja detalėse, bet finansinis įsipareigojimas yra tas pats. Lituanistikos katedrai įsteigti reikia 800.000 dol., iš kurių lietuviai turėtų sudėti 600.000, o likusius tikisi gauti iš kitų fondų, nors ir neturima jokios garantijos.

Šiaurės Amerikos LB ir LJS valdybų konferencija, įvykusi 1980 m. kovo 22-23 d.d. Detrote, vieningai pasisakė už lituanistikos katedros steigimą. JAV LB IX Taryba, posėdžiavusi 1980 m. spalio 25-26 d.d. Chicagoje, priėmė nutarimą, skatinantį PLB valdybą steigti lit. katedrą ir kviečiantį lietuvių visuomenę šią idėją visokeriopaip remti. PLB valdyba pavedė vicepirm. ir "Pasaulio lietuvių" vyr. redaktoriui Romui Sakadolskiui rūpintis lituanistikos katedros steigimo reikalu.

Pasitarimas

PLB valdybos atstovas Romas Sakadolskis sušaukė švietimo vadovų, visuomenės atstovų, akademikų L. Fondo tarybos ir PLB valdybos narių pasitarimą š. m. lapkričio 16 d. tėvų marijonų vienuolyno patalpo-

se. Pasitarime dalyvavo 27 asmenys.

Pasitarimui vadovavo R. Sakadolskis ir įteikė dalyviams spaudoje paskelbtus pasisakymus lituanistikos katedros steigimo reikalu. Tai gana gausi medžiaga, kurioje atsispindi lituanistikos katedros reikalingumo teigiami ir neigiami pasisakymai. PLB iniciatyvinės grupės vardu pasiūlė sudaryti tris komisijas: akademinę, finansų ir informacijos.

Akademinė komisija turėtų rūpintis programos sudarymu, vietos parinkimu, personalu ir t.t. Finansų komisija rūpintusi lėšų telkimu ir viso projekto finansavimu. Informacijos komisija propagotų lituanistikos katedros reikalingumo idėją ir informuotų visuomenę apie atliktus ar vykdomus darbus.

Dr. R. Šilbajoris, profesorijaujas OSU, Columbus, Ohio ir dėstąs slavų kalbą ir literatūrą yra lituanistikos katedros steigimo idėjos pradininkas ir puoselėtojas. Jis kalbėjo PLB seime (1978 m.) Toronte ir jo dėka buvo priimtas nutarimas lituanistikos katedros steigimo reikalu. Šiuo klausimu rašė spaudoje ir kėlė lituanistikos katedros ar lit. židinio reikalingumą ir neatidėliotiną steigimą. Lituanistiniai leidiniai priglausti svetimuose universitetuose ir ilgesnį laiką nenaudojami, dėl vietos stokos, pradami versti į laužą. Privačių asmenų surinktą vertingą lituanistinius leidinius, keičiantis generacijoms, neprižiūrimi ir net išmetami į šiukšlynus, nes nėra pastovios vietos jiems priglausti. Jei būtų lit. židiny, lituanistika būtų renkama vienoje vietoje. Yra keli archyvai, bet jie išmėtyti keliose, nepritaikytose vietose ir tvarkomi mėgėjiškai.

Lituanistinėse mokyklose mokinių skaičius mažėja, o mokslo lygis krinta, nes nepriklausomybės metais paruošti mokytojai, dėl amžiaus, traukiasi iš mokyklų, o jų vietas užima mažesnio lit. išsilavinimo įspėdiniai. Lituanistikos katedra ir čia įneštų teigiamos įtakos. Nėkalbama apie mases studentų, bet tik susidomėjusius lituanistika, o tokių visada atsiranda. Šiuo metu čia mes neturime lituanistų, išskyrus ok. Lietuvą, kur lituanistika tinkamai tvarkoma, bet ar ilgai okupantais leis tą daryti.

Dr. Šilbajoris lituanistikos katedros reikalingumą suvedė į tris pagrindinius punktus: 1) efektingai ir pastoviai prisidėtumė prie lietuviškos kultūros, lietuviškos sąmonės išlaikymo ir ugdymo svetimoje šalyje, tuo pačiu įprasmindami savo egzodo laisvės kovos idealą; 2) padėtumė tvirtus pagrindus lituanistikos profesijai vakarų akademiniame pasaulyje ir 3) turėtumė mokslo ir kultūros švyturį, kurio šviesoje galėtumė nuosekliai ir teisingai įvertinti šiandieną Lietuvoje mokslo žmonių atliekamus darbus ir aiškiai parodyti mokslo vardu skleidžiamą sovietų imperijos melą.

Šiandien sunku numatyti visas galimybes, kurios atsivertų, turint savąjį aukštųjų mokslų židinį. Nereikia žiūrėti į lit. katedrą, kaip į vienintelę vietą lietuvių išlaikyti, bet kaip į vietą, pripažintą akademinės disciplinos. Ok. Lietuvoje tokia vieta yra, bet užteršta komunistinėmis idėjomis.

Yra manančių, kad apsiėjom be lit. židinio iki šiol, apsieisim ir toliau. Mums esą pakanka uždaro veiklos. Bet lituanistikos mokslo židiny Amerikos universitetų junginyje nebūtų uždaras, o eitų su gyvenimu.

Kiti mano, kad mūsų pagrindinis uždavinys yra lietuviškos išlaikymas. Ir tai yra tiesa. Neužtenka tik išlaikyti, bet reikia ir toliau vystyti. Nevystant, nebus gyvoji kultūra, o negyva, kaip džiovintos gėlės.

Lituanistikos katedra apimtų plačiąja prasme visą lituanistiką: lietuvių kalbą ir literatūrą, Lietuvos istoriją, socialinius mokslus ir kt. Lit. katedros tikslas paruošti lietuvių lingvistus, nes mes jaunesnių neturime, o vyresnieji baigia pasitraukti iš gyvenimo. Studijų centras taip pat reikalingas, bet jis neatstotų lituanistikos katedros.

Leonas Raslavičius atskleidė surinktus davinis apie lit. katedros steigimo galimybes jau minėtuose 3-juose universitetuose, būtent: SUO, Kent ir IUCC. Visi minėti universitetai yra valstijų išlaikomi, atseit valdiniai. Privačiuose universitetuose įsteigti lit. katedrą būtų sunkiau, nes daug brangiau kainuotų. Pavyzdžiui paėmė ukrainiečius, kurie turi po 3 katedras JAV ir Kanadoje, iš vi-

so 6 katedros. Katedroms steigti kapitalą sudėjo patys, be fondų pagalbos. Pradžią padarė jaunieji studentai ir akademikai. Daug dirbo, kol išjudino visus tautiečius.

Lietuviams turėti savo katedrą galimybė yra, tik reikia imtis darbo ir įtikinti visuomenę lituanistikos katedros reikalingumu.

Visuose minėtuose trijuose universitetuose lit. katedrai steigti sąlygos yra labai panašios, nors įvairuoja detalėse, bet pinigine suma yra ta pati. Mums reikia sukelti per 4 metus 600.000 dol., o 200.000 dol. universitetai tikisi gauti iš fondų, bet tikros garantijos nėra. Jei iš fondų nepasisektų gauti, tai ir tą 200.000 dol. sumą tektų mums patiems papildomai pridėti.

Sukurtos lietuvių pastovios kultūrinės vertybės turi didesnę išliktinę vertę, kaip trumpalaikiai politiniai pasigarsinimai.

Dr. Antanas Razma mano, kad gerai idėjai įgyvendinti lietuvių visuomenę pritaras. Lituanistikos katedros steigimas yra puiki idėja, tik mūsų akademikai ir rašyto žmonės turi gerai informuoti lietuvių visuomenę ir ją įtikinti. Lietuviai geras idėjas remia ir pinigą atsiranda. Lietuvių Fondo didesnės paramos neturėtų tikėtis, nes L. Fondas įsteigtas kitiems tikslams. Bendra tvarka, per Pelną skirstymo komisiją, paramą galėtų gauti, čia būtų plati dirva viduriniams kartai ir akademikams, nes jie yra baigę aukštuosius mokslus, turi gerus darbus ir gauna aukštus atlyginimus. Juos išjudinti ir pritraukti prie lit. židinio steigimo bei remimo galėtų jų bendraamžiai. Kai visuomenė pamatys, kad mūsų vidurinioji karta remia lit. katedros steigimą ir jai aukoja, tai ir vyresnieji neliks abejingi, išnešę ant savo pečių ne vieną didesnį užmojį.

Diskusijos

Diskusijas pradėjo kalbininkas prof. dr. P. Jonikas. Pažymėjo, kad idėja yra labai gera ir remtina. Buvo daug bandymų, organizuojant įvairius kursus, bet jie išnyko, nes nebuvo institucijos. Kalba yra pagrindinis dalykas. Be kalbos nebus tautos. Prašo į komisiją būtinai įjungti ir kalbininką.

Dr. R. Šilbajoris sutinka, kad kalba yra esminis daly-

kas, o literatūra tėra kultūros apraiška.

Dr. V. Stankus, atstovaujantis LB Kultūros Tarybai ir perskaito pirm. Ing. Bublinskės laišką lit. katedros steigimo reikalui. Priekaištauja L. Raslavičiui, kad nebuvo asmeniškai atvykęs į Kent universitetą ir nesuipažino su esama lit. biblioteka. Mano, kad lit. katedra būtų steigtinga ten, kur jau yra sutelkta 10.000 lietuviškų leidinių, o jie yra Kent universitete.

Dr. V. Stankaus pranešimą papildė dr. J. Cadzow pažymėdamas, kad lit. dalykų vertė Kent universitete siekia 170.000 dol.

Jonas Dainauskas, istorikas, atstovaujantis Pedagoginį Lit. Institutą, pasisako už lit. židinio steigimą, bet nepriklausomą nuo kitų. Kapitalą administruoti ir programas nustatyti, turėtų lietuvių institucija.

Bronius Nainys, buv. PLB pirm., pritaria pačiai idėjai, bet abejoja kapitalo sutelkimu. Vyresnieji daug idėjų yra įgyvendinę ir parėmę. Atėjo laikas šią našą pasiimti jaunesniems, ypač akademikams. Reikėtų išnaudoti mokslo ir kūrybos simpoziumą ir tinkamai informuoti suvažiujančius mokslininkus. Lit. katedros ar židinio įgyvendinimą, turėtų pasiimti mūsų akademikai.

Bronius Juodelis, buv. švietimo Tarybos pirm., neabejoja lit. židinio reikalingumu. Galima įgyvendinti, tik reikia nuteikti visuomenę. Bus institucija, kuri gins mokslinę tiesą. Siūlo sudaryti prie PLB valdybos mokslinių reikalų tarybą iš akademinų ir visuomenės sluoksnių.

Viktoras Naudžius, Liet. Fondo tarybos ir investicijų komisijos narys, pritaria idėjai ir siūlo galvoti apie katedras. Kreipti dėmesį į Kanadą — Torontą, nes ten valdžia prisideda su 50% reikalingo kapitalo. Pirmąją katedrą steigti palankiausioje vietoje, reikalaujančioje mažiausio kapitalo. Lietuvių Fondas galėtų garantuoti reikalingą sumą lit. katedros išlaikymui, kol bus sutelktas kapitalas ir gaunamos pakankamos pajamos.

Dr. Ferdinandas Kaunas, L. Fondo tarybos narys, nepaneigia lit. židinio reikalingumo, bet į reikalą žiūri pesimistiškai. Neturime lituanisto profesoriaus, nėra studentų, reikalingas didelis kapitalas, kurį nelengva bus sukelti.

Dr. Tomas Remeikis, profesorius, knygų autorius, aktyvus visuomenininkas, palaiko studijų centro idė-

(Nukelta į 6 psl.)

STEIGIAMA LITUANISTIKOS KATEDRA...

(Atkelta iš 5 psl.)

ją. Paskiri lituanistai egzistuoja ir be lit. katedrų — dr. Klimas, dr. Ostrauskas, dr. Vaškelis. Yra ir kitų greit spęstinių idėjų. Reikia NAMU — patalpų gausėjantiems archyvams, muziejams ir kt. Siūlo neskubėti, bet gerai išstudijuoti visas sąlygas ir galimybes.

Antanas Šantaras, agromonas, vis uomenininkas, pasisako už lit. židinį, bet siūlo pirma turėti finansinį pagrindą. Reikia sudaryti dvi komisijas: akademinę ir finansų.

Povilas Kilius, finansininkas, LF tarybos ir investavimo komisijos narys, mano, kad pirmiausia reiktų kreipti dėmesį į tuos universitetus, kurie jau lit. yra susidomėję ir šį tą turi. Visos komisijos turėtų dirbti kartu ir informuoti visuomenę.

Dr. Gediminas Balukas, L. Fondo valdybos pirm., trumpai prabėgo pro Chicagos universitetą veikusių lituanistikos kursą, kuris po 3-jų metų, nesant klausytojų, užsidarė. Trumpu laiku sukelti 3/4 milijono dolerių negalima tikėtis. Reikia ieškoti palankesnių sąlygų.

Vilius Dundzila, studentas, norįs studijuoti lituanistiką, priekaištavo Liet. Fondui ir švietimo tarybai. Perkami paveikslai ir leidžiami iškaštingi vadovėliai, kurie sukraunami į sandėlius (turbūt pamiršo, kad vadovėliai leidžiami ne vieniems metams, todėl reikalingos atsargos, nes reikia aprūpinti ateinančius naujus mokinius. A. J.). Mano, kad studentų atsirastų.

Kleopas Girvilas, Pedagoginių Lituanistikos Instituto lektorius, Lietuvių Fondo valdybos sekretorius, patikslino Chicagos universitete veikusio lit. kurso programą ir pažymėjo, kad ir dabar yra susidomėjusių lituanistika.

Jonas Dainauskas pakartotinai pasisako už lituanistikos centro steigimą su savo personalu. Išsispreštų archyvų, bibliotekų ir kitų telkinių padėtis ir rūpesčiai. Geriau būti savininku, o ne nuomininku.

Leonas Raslavičius atsako į daromus priekaištus, dėl aplenkimo Kent universiteto. Telefonu, raštu ir gyvu žodžiu surinko davinius ir turi universiteto pasiūlymą. Noras turėti lit. židinį Kent universitete, yra parapijinė Clevelando užgaida.

Iteikti pinigai administracinėms išlaidoms nebus įskaityti į pagrindinį įmokėjimą. Geriau sukaupti bent 200.000 dol. ir tada pradėti lit. centro steigimą. Lit. katedra yra nuolatinė. Nesant studentų, profesorių

vykdys tyrimus, bet katedra yra nuolatinė. Nesant studentų, profesorių vykdys tyrimus, bet katedra nepanaikinama. Atsiradus studentams, vėl bus grįžtama prie studijų. Dabar yra pasirinkimas tarp šių universitetų: Ohio State, Kent ir IUCC Chicagoje.

Dr. A. Razma mano, kad steigimą reiktų atidėti, sudaryti komisijas ir pradėti telkti finansus. Šio posėdžio 22 dalyviai sumetė 2.650 dol. bėgamosioms išlaidoms dengti.

Dar kalbėjo dr. J. Cadzow, Br. Juodelis, dr. G. Balukas, M. Pleškys, V. Naudžius, A. Juodvalkis ir kiti.

PLB valdybos pirm. Vytautas Kamantas susumuoja pasisakymus ir daro išvadas: kalbėjusieji pritaria idėjai, tik įvairuoja nuomonės dėl pobūdžio ir kelia abejones dėl finansų sutelkimo. Kanada, kaip ir Europa lit. katedros ar židinio steigimu nerodo intereso. Turime surinkti davinius ir sąlygas lit. židiniui steigti. Prašo jau dabar daryti sprendimą ir pritari sudaryti šias komisijas: akademikų, finansų ir informacijos. Šias komisijas sudaryti pavadama Romui Sakaldolskiui.

Dr. R. Šilbajoris pritaria V. Kamanto siūlymui ir prašo tuojau imtis konkrečių žygių.

Pasitarimas užtruko 3 valandas.

Užsklandai

Lituanistikos katedros steigimo reikalu jau yra pasisakiusių visuomenininkų ir akademikų. Ir šiame pasitarime nebuvo apsispręsta kokio pobūdžio instituciją steigti. Didesnė dalyvių dalis, atrodo, pasisako už lit. katedrą, bet buvo balsų už lit. židinį ar tyrimų centrą. Pagal pareiktas mintis, akademikų komisija turėtų apspręsti. Dr. A. Razma ir dr. G. Balukas savo pareiškimais nepadarė išpareigojimų Lietuvių Fondo vardu, dėl finansavimo naujai steigiamam lit. židiniui. Šios institucijos finansavimas ir propagavimas paliekamas akademikams ir profesionalams. Senoji "gvardija", tiek daug dirbusi dėl lietuviybės išlaikymo ir finansavusi Lietuvių Fondą, dainų ir tautinių šokių šventes, jaunimo kongresus bei kitus lietuvių renginius, atrodo, nebus atpalaiduota ir nuo lit. židinio rėmimo. Šį kartą turėtumėm visi bendrom jėgom kurti ir remti naująją instituciją.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Vinco Mazurkevičiaus romanas

A. Rimtenis



Šiuo pavadinimu Lietuviškos knygos klubas šįmet išleido rašytojo Albino Barausko romaną, kuris yra lyg ir jo užplūnių Pultinevičiaus trilogijos ("Rudenys ir pavasariai") priedas. Romanas ir pradeda autorius pastaba, kad po Užplūnių Pultinevičiaus romano užbaigimo tarėsi galėsiąs pasilsėti, bet štai jo kaimynė Skvireltauno Riveraidėje, Elena Mazurkevičienė (Steinytė) paprašiusi jį spaudai paruosti ir savo vardu išleisti jos mirusio vyro parašytą romaną. Anų romanų autorius, pasivadinęs Makricku, sutinka, bet žada tik vardą "paskolinti" (iš tikrųjų parašo pats, o tik garbė atiduoda Mazurkevičiui).

Taip šis romanas susideda iš trijų dalių: Makricko įžangos (I-III sk.), tariamo Mazurkevičiaus romano (IV — XXII sk.) ir Makricko užsklando (XXIII sk.). Paašikėja, kad svarbieji romano veikėjai Vytautas Matulevičius ir Alina Stonytė kaip tik ir yra pats Vincas Mazurkevičius ir jo žmona Elena Mazurkevičienė. Visa tai išdėstyta minėto įžangoj.

V. Mazurkevičiaus romane pavaizduotas laikotarpis iš tremtinių gyvenimo Vokietijoje po Antrojo pasaulinio karo, parodytas epizodas iš jų švietimo veiklos. Čia ir lietuviškos gimnazijos steigėjas prof. Sarpalius, čia ir mokytojas Vytautas Matulevičius ir kiti kad ir mažiau teparodyti mokytojai. Matulevičius turi sužadėtinę Virginiją Mieleškaitę, o Alina Stonytė vaikšto su siuvėju Pranu Lizdu, bet veiksmo pabaigoj, lyg kokioj šekspyrinėj komedijoje, rolės pasikeičia: Lizdas susižadėjęs su Alina, o Matulevičius, po visokių nesėkmių pedagoginiam darbe, paprašo Aliną už jo tekėti.

Vaizdingai parodyta, kaip Matulaitis ėjo maisto ieškoti pas vokiečius bavarus. Štai jo susitikimas su vienu iš tų ūkininkų: "Pastarasis ir pats nejuto, kaip savo geriausia vokiečių kalba per pusę minutės išgiedojo reikalą, kuriuo čia atėjęs; skaitytojas, manau, jo vietoje taip pat nebūtų sugal-

vojęs ko nors gudresnio. Ar nesą, girdi, galimybės už pinigų išgyti kokių maisto produktų? Šie jo žodžiai abiem klausytojams iš karto sugadino visą pramogą. Jautis su šeimininku apsikeitė liūdnais, nusivylusiais žvilgsniais" (p. 84). Gal tas lituanisto Matulaičio grįžimas su tuščiu maišu prisidėjo prie to, kad Virginija nuo jo pradėjo tolti, o artintis į praktiškesnį vyrą, kad ir siuvėją, Pr. Lizdą. "Realistė" Virginija tiesiai ir išdėdė: "Vytaite, tiek tu, tiek mano tėvas, esate iš profesijos lituanistai. Jūsų gabumai ir žinios už Lietuvos ribų niekad negalės būti kaip nors praktiškai pritaikomi ar panaudoti" (p. 152). O priedo dar: "Vytaite, nors susižadėję vis dėlto nesame kokie nors Romeo ir Julija" (p. 151). Beje, tokio palyginimo gan atviro cinizmo bus pasitaikę ne vien stovykliniame anų dienų gyvenime...

Autorius į ryškesnių charakterių kūrimą nėra per daug kreipęs dėmesio. Visa jo stiprybė yra pasakojimas. Čia jis meistriškai sugeba charakterizuoti aplinką ar įvykį, kartais įsileidamas ir į platesnius pasakojimo laukus ar pagrindinį veiksmą perpindamas kitu, šalutiniu, imtu iš tolimesnės praeities, iš prisiminimų. Dėl to ir kompoziciniu atžvilgiu pasigestum tampa resnio vieningumo, kai vienas veiksmas ar įvykis atskiriamas nuo kito gan ilgokais tarpais (pvz. maisto ieškojimas pas bavarus, VII ir XIX sk.). Įsibėgimas pasakoti kartais virsta ištėsimu, pvz. aprašant Lizdo keles Vokietijoje. Prie to šliejasi ekskursiniai įterpimai, kurių, kad ir mažiau, kartais pasitaiko (pvz. Matulevičiaus gimnazistiškos meilės prisiminimai). Bet apstu reto vaizdingumo aprašymų kaip šit: "Vienoje rankoje laikė metalinę emaliuotą, baltą su raudona briauna sriubos lėkštę, antroje — šaukštą, kuriuo laikas nuo laiko pasisemdamo ir pamažu, atsargiai nešdavo burnon. Prieš pasiekiant tikslą, šaukšto apačioje susidarydavo apvalus lašas, pereigimas prieš langą, tamsiai raudonos spalvos" (p. 25). Tik kartais panašūs aprašymai virsta gerokai išplėsta, tautologine charakteristika (pvz. brolių Grimų pasakų iliustracijų aprašymas, psl. 65 ir kt.).

Gana giedrai skaitytoją nuteikia humoristiniai romano intarpai, o jų palyginimai yra nemažai. Čia pasireiškia ir itin gyvas autorius samojis. "Manęs tai

nė kiek nenustebino: šiais laikais bent vieną romano rankraštį stalčiuje turi visi apsišvietę lietuviai" (p. 38). Kartais tai virsta ir šaržuotu vaizdu: "Garsai, kurie ėjo iš jo burnos, priminė užvedamą motociklo motorą; Stonytė krūptelėjo, net pašoko, tarytum įdurta" (p. 182).

Mazurkevičiaus romano kalbą ir rašybą be didesnių trūkumų. Bet kai kur dar pasitaiko neišlygintų sakinių ar posakių, pvz. tikrumoje (iš tikrųjų), pirmoje eilėje (pirmiausia), eilė metų (daug metų), laikas nuo laiko (kartais), laukti, kol nebaigs (kol baigs), nusi-kratyti klasės (klase) ir kt. Rašoma: greičiausia ir greičiausiai (p. 55, 56), Vaisens-taino ir Vaisensšteino (71, 77 p.), nors tokių neišlyginimų, kaip ir korektūros riktų, pasitaiko ne per daugiausia.

Skaitytojas pasigėręs šiuo lengvu stilium, giedrai nuotaika parašytu romanu.

Albinas Barauskas.
Vincas Mazurkevičiaus
romanas, Chicago, Lie-
tuviškos Knygos Klu-
bas, 1980. Viršelis —
P. Aleksa. 280 p. Kai-
na \$6.00.

NAUJOS KNYGOS



• **ISPANŲ NOVELĖ.** Ispanų rašytojų novelių antologija. Sudarė ovilas Gaudys. Išleido Lietuviškos knygos klubas Chicagoje. Viršelį piešė Marytė Barzdžiūtė. Kalbą žiūrėjo Pranas Razminas. 486 psl. Kaina 10 dol. Gaunama Drauge ir pas knygų platintojus.

• **Antanas Vaičiulaitis. IR ATLEKE VOLUNGĖ.** Eilių knyga. Išleido Lietuviškos knygos klubas Chicagoje. Viršelį — Viktoro Petravičiaus raizginys. 96 psl. Kaina 4 dol. Gaunama Drauge ir pas knygų platintojus.

• **Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, PASAKŲ PASAULIS.** Gyvasis nykštukas. Saulė motulė. Voverė Pūkutė. Cimukas. Strikutis Velykis. JAV. LB švietimo tarybos leidinys. Viršelį ir iliustracijos Ados Korsakaitės-Sutkuvienės. Leidinys 80 psl., gaunamas šiuo adresu: A. Kareiva, 6559 So. Richmond Ave., Chicago, Illinois 60629. Kaina 3 dol.

DR. DOVAS ZAUNIUS : (41)

Dr. Albertas Gerutis

Vokietija šaukiasi Tautų Sąjungos...

Vasario 11 d. Lietuvos laikraščiai pranešė, kokiomis aplinkybėmis O. Boettcheris buvo atstatytas iš pareigų. Gubernatorius Merkys iššaukė pats save direktorijos pirmininką ir, nurodęs į žinomus paskutinių dienų įvykius, ypač jo kelionę į Berlyną, pranešė, kad jis netekęs centro vyriausybės pasitikėjimo, todėl turįs pasitraukti. Visus direktorijos reikalus įsakė perduoti krašto patarėjui J. Tolišiui. Tačiau Boettcheris atsisakė įsakymo paklaustyti. Tada gubernatorius jam paskelbė, kad jis nuo direktorijos pirmininko pareigų esąs atleistas, laikomas areštuotu ir už pasipriešinimą vyriausybės įsakymui atiduodamas Klaipėdos krašto komendanto žinion. Po to Boettcheris iš gubernatūros buvo išvežtas į kareivines, kur jį laikė atskirame kambaryje.

Boettcheris iš kareivinių po kiek laiko nugabentas į jo namus ir laikytas namų arešte. Direktorijos nariui Puodžiui krašto komendantas įsakė iš jo parapijos ribų neišeiti.

Pranešime dar sakoma, kad gubernatorius pasiūlė direktorijos nariui žygaudui sudaryti naują direktorią, bet jis atsisakė.

Be krašto patarėjo Tolišiaus, į laikinąją direktorią paskirti krašto mokesčių patarėjas Toleikis ir krašto patarėjas Dr. Vongėras. Jie pakviesti vaduojantis tuo, kad pagal ištarnautą laiką buvo seniausi krašto patarėjai. Pranešime dar patikslinta, kad ši krašto direktorią eis pareigas tol, kol bus paskirtas naujas direktorijos pirmininkas ir sudaryta pati direktorią (Pagal "Rytą", 1932. II. 11).

35. Vokietija šaukiasi Tautų Sąjungos

Įvykiai Klaipėdoje, kaip ir galima buvo laukti, iššaukė Lietuvos visuomenėje bei spaudoje garsų atbalsį, bet dar garsiau jie nuaidėjo kaimyninėje Vokietijoje. Jau vasario 8 d. Vokietijos reicho kancleris Dr. H. Bruening pasiuntė Tautų Sąjungos generaliniam sekretoriui raštą, kuriuo pareikalavo tuojau pat sušaukti T. S. tarybos posėdį. Rašto turinys skamba:

"Klaipėdos Krašto Gubernatorius p. Merkys vasario 6 d. pareiškė, jog Klaipėdos Direktorijos Pirmininkas p. Boettcheris yra atšauktas. Gubernatorius jį suėmė ir nuvesdino į kareivines. Vietoj p. Boettcherio p. patarėjui Tolišiui buvo pavesta laikinai eiti Direktorijos Pirmininko pareigas. Vokiečių Vyriausybės informacijomis Gubernatorius padarė šiuos žygius, susitaręs su Lietuvos Vyriausybe, ir yra rimtų sumetimų manyti, kad bus dar padaryta kitų analoginių žygių.

Lietuvos Vyriausybės padaryti žygiai yra aiškus sulaužymas Klaipėdos Statuto, kuris 17 str. 2-ru skirsniu nustato, kad pirmininkas eis savo pareigas tol, kol turės Seimelio pasitikėjimą. P. Pirmininkas Boettcheris atitinka šią sąlygą, kadangi Seimelio sausio 25 d. rezoliucija jam buvo pareikštas pasitikėjimas.

Remdamasi Klaipėdos Konvencijos 17 str. 1-mu skirsniu, Vokietijos Vyriausybė atkreipia Tautų Sąjungos Tarybos dėmesį į Lietuvos Vyriausybės padarytą teisės sulaužymą. Ji primena, kad jau keliais atvejais, kada Klaipėdos Kraštui pripažinta autonomija buvo sulaužyta, reikėjo šauktis Tautų Sąjungos Tarybos. Aukščiau paminėti incidentai sudarė šiame krašte ypatingai rimtą padėtį. Tad jūs prašau malonėti įrašyti šį klausimą į Tarybos dienotvarkę skubotu klausimu ir tuojau sušaukti Tarybos posėdį".

Pasirašė Dr. Bruening.

Dėl Vokietijos kreipimosi į Tautų Sąjungą reikia atkreipti dėmesį į kelis aspektus. Pirmiausia krinta į akį, kad raštą pasirašė pats vyriausybės galva, atsieit reicho kancleris (ministras pirmininkas). Tuo, matomai, norėta suteikti intervencijai didesnę svarbą. Antra ver-

tus, pati vokiečių vyriausybė pasiskubino pareikalauti, kad būtų sušauktas T. S. tarybos posėdis. Anksčiau, keldama bylą Tautų Sąjungoje, vokiečių vyriausybė tik paremdavo klaipėdiečių vokietininkų skundus. Šį kartą ji ėmėsi iniciatyvos savo pačios vardu. Į raštą įterptas toks demagogiškai skambantis sakiny: "Ji (vyriausybė) primena, kad jau keliais atvejais, kada Klaipėdos kraštui pripažinta autonomija buvo sulaužyta, reikėjo šauktis Tautų Sąjungos tarybos". Kanclerio Brueningo raštu Lietuvos vyriausybė jau iš anksto pasodinta į kaltinamųjų suolą ir tatau kaip pakartotinis nusikaltėlis — recidivistas! Jam šiame teiginyje pasireiškė Berlyno vyriausybės itin pikta valia.

Vokiečių spauda, be abejo, valdžios organų nurodymais, pradėjo šlykščią kampaniją prieš Lietuvą. Laikraščiai prapliupo užgauliojančiais, dažnai visiškai pramanytais arba bent smarkiai iškreiptais komentarais apie "autonomijos laužymą" ir "vokiečių smaugimą" Klaipėdos krašte. Tuo metu ėjau "Eltos" korespondento pareigas Berlyne, tad turėjau įtempti visas jėgas, kad suskubčiau pasekti mano abenuojamą vokiečių spaudą. Beveik kiekvieno leidinio pirmame puslapyje per dienų dienas margavo tokie išsireiškimai Lietuvos adresu kaip "Vokiečių prievartavimas", "Nykštuko valstybė", nestigo net tokių išsireiškimų kaip "Litauischer Rauberstaat" (Lietuvių plėšikų valstybė) ir t.t. ir t.t. Pav. vasario 11 d. "Elta" Kaune paskelbė mano perduotą vokiečių tos dienos spaudoje apžvalgą, kurioje minimas reikalavimas pasiųsti į pasienį vokiečių kariuomenę. Nacionalistinė "Stahlhelm" (Pieno šarmo) organizacija pasiuntusi kancleriui telegramą, kad vyriausybė imtųsi priemonių sienai apsaugoti, nes "sienai visur gresia pavojai". Toliau reikalaujama "visiškos satisfakcijos ir šventų vokiečių teisių apsaugos". Apžvalgoje dar sakoma: "Vokiečių spaudoje pastangos paversti Klaipėdos įvykius didžiausia sensacija nesiliauja. Laikraščiai tendencingai atpasakoja įvykių eigą. Kai kurios redakcijos pasiuntė į Tilžę specialius korespondentus, kurie skelbia nebūtus dalykus".

Šiaip vokiečių laikraščiai tarytum rungčiosi, kas daugiau paskelbs prasimanymų, iškraipymų, grasinimų. "Jungdeutcher", to paties vardo ordino dienraštis, reikalavo, kad į Klaipėdą būtų pasiųstas kreiseris "Vokietijos piliečiams apsaugoti", o "Welt am Montag" rašė, kad dešiniosios organizacijos įteikusios kancleriui Brueningui reikalavimą, kad būtų atšauktas Vokietijos parašas po Versalės sutartimi. Vienu žodžiu vokiečių spauda, organizacijos ir net vyriausybės nariai stengėsi įkaitinti atmosferą prieš "nykštuką".

36. "Pakarti gubernatorių"

Nenuostabu, kad, sukėlus prieš Lietuvą tautines aistras, Tilžėje plytgaliais iškulti Lietuvos konsulato langai, o Berlyne studijavę veterinariją lietuviai stipendininkai buvo vokiečių studentų apstumdyti ir išvaryti iš laboratorijų. Po šio įvykio lietuviai studentai iš Vokietijos persikėlė į kitų kraštų aukštąsias mokyklas. Keliais atvejais Tilžėje sumušti ir kitaip įžeidinėti tenykščiai lietuviai.

Be abejo, nestigo reakcijos taip pat Lietuvoje, kur irgi surengta protesto mitingų, vyriausybei gausiai siųsta padrašinančių telegramų ir panašiai.

Vasario 17 d. "Elta" paskelbė tokią naują žinią apie ekscesus prieš lietuvių studentus Berlyne: "Kaip teko patirti, ekscesai prieš lietuvių studentus Berlyne veterinarijos institute vėl pasikartojo. Mokyklos vadovybė pažadėjus imtis priemonių prieš incidentus, lietuviai studentai nuėjo į eilinius darbus. Tada vokiečių studentai vėl pradėjo reikalauti, kad jie iš mo-

kyklos rūmų pasišalintų. Studentų nacionalistų organizacijos vardu buvo pagrasinta teroru. Lietuviams studentams atsisakius iš paskaitų išeiti, visi vokiečių studentai, išskyrus tik vieną, demonstratyviai iš auditorijos pasišalino. Kitą dieną vienas lietuvių studentas buvo smarkiai apstumdytas ir jėga išmestas iš paskaitų salės. Kiti studentai mokyklos nebelanko".

Kaip iš kauniškos spaudo seką, ten ypač didelį įspūdį padarė mano išsamus pranešimas apie Berlyne įvykusį tenykščio "Memellandbundo" mitingą. Krikščionių demokratų organas "Rytas" paskelbė pranešimą pirmame puslapyje, padėjęs, be abejo, perdėtą rėkiančią antrašę: "Susirinkimas netekusių proto". Po beveik 50 metų puikiai atsimenu, kaip vyko pats mitingas. Nors renginys vyko didžiuliuose puosniuose buvusiuose kaizerinės Vokietijos aukštuosiuose rūmuose ir nors žmonių susirinko nemažai, bet prie jėgimo atsitiktinai pastebėjau vieną Vokietijos užsienių reikalų ministerijos (Auswaertiges Amt) valdininką. Jis, mano užkalbintas, pasijuto labai nejaukiai mitinge, kuriame dalyviai pakartotinai šaukė "Pakarti gubernatorių!"

Mano pranešimas skambėjo taip:

"Berlynas. II. 13. Elta. Vakar Berlyne "Memellandbundo" buvo surengęs didelį protesto mitingą prieš "Klaipėdos vokiečių smaugimą". Kalbose, kurias pasakė tos sąjungos valdybos nariai, bauriausiai būdu buvo šmeižiamas Lietuvos vardas. Rezoliucijoje, kuri pasiųsta Reicho kancleriui ir užsienių reikalų ministerijai, tarp kito, reikalaujama, kad Tautų Sąjunga panaikintų Lietuvos suverenumą Klaipėdos krašte ir grąžintų jame iki 1922 metų buvusią padėtį. Taip pat reikalaujama atstatyti gubernatorių Merkį ir paleisti Šaulių Sąjungą Klaipėdos krašte.

Susirinkimo dalyviai kelis kartus nutraukė kalbėtojus plojimais. Buvo girdėti šūkių: "Užimti Klaipėdą! Pakarti gubernatorių!" ir pan. Karštai buvo plojama Klaipėdos krašto direktorijos pirmininkui Boettcheriui už jo "vyrišką elgesį" ir seimelio pirmininkui von Dressleriui už "jo atsisakymą kalbėtis dėl naujos direktorijos sudarymo".

Idomu pastebėti, kad "Memellandbundo" pirmininkas mitingo pradžioje, dėkodamas susirinkusiems už atsilankymą, specialiai padėkojo susirinkime buvusiems Reicho ir Prūsijos valdžios įstaigų atstovams. Tarp šių atstovų buvo ir vienas užsienių reikalų ministerijos valdininkas. Taip pat mitingas įvyko buvusiuose aukštuosiuose rūmuose, kurie priklausė Prūsijos vyriausybei. Mitinge oficialiai dalyvavo visa eilė vokiečių partijų ir organizacijų atstovų. "Memellandbundo" vėliava stovėjo kampe, aptraukta juodu šydu. Šio ryto "Deutsche Allgemeine Zeitung", tarp kitko, patvirtina, kad "Memellandbundo" pirmininkas pasveikino Reicho ir Prūsijos valstybės įstaigų atstovus.

Vokiečių nacionalistų laikraščiai "Voelkischer Beobachter" ir "Angriff" reikalauja, kad Klaipėdą užimtų Rytų Prūsijos Reichswehro (kariuomenės) divizija ir kad į Klaipėdą būtų pasiųstas kreiseris vokiečių gyventojams apsaugoti".

To meto vokiečių vyriausybė bandė Klaipėdos įvykius panaudoti vidaus politikos sumetimams. Spaudžiamą dešiniųjų nacionalistų, ypač nacionalistų, kurių judėjimas apie tą laiką ūmai išaugo į grėsmingą pajėgą (neužmirškime, kad lygiai po metų Hitleris išplaukė į paviršių ir paėmė į savo rankas valdžią), Brueningo vyriausybė siekė sukelti įspūdį, kad ji ne mažiau kovojanti už "vokiečių pažeistasias teises". Tuo bent iš dalies galima paaiškinti, kodėl Brueningas taip be atodairos pasišovė "ginti" memellenderius.

37. Dvikova tarp Dr. Zauniuso ir von Buelowo

Pasitaikė, kad kaip tik tuo metu sirguliovo užsienių reikalų ministras Dr. Zaunius. Vokiečiai tuojau pat ėmė pikta skelbti, kad tai esanti tikrai "diplomatine" liga, kad Lietuvos vyriausybė tik vilkinanti visą reikalą. Vokiečių valstybės sekretorius von Buelow pakartotinai ragino Tautų Sąjungos gen. sekretorių skubiai sušaukti tarybos posėdį.

(Bus daugiau)

KRISTIJONAS DONELAITIS — EV. LIUTERIONIŲ KUNIGAS LIETUVYBĖS TARNYBOJE

Ed. Balceris

Kristijonas Donelaitis, Mažosios Lietuvos lietuvininkų laisvųjų ūkininkų sūnus, anksti netekęs tėvo, vargo ir nedatekliaus lydimas, pasiekia Karaliaučių, lanko lietuvišką pradinę mokyklą ir vėliau lietuvišką seminara prie Karaliaučiaus universiteto ir tame pačiame universitete baigia evangelikų teologijos fakultetą.

Karaliaučiaus universitetas, tai rašytinės lietuviškos literatūros ir kultūros lopšys, tai pirmosios lietuviškai spausdintos knygos, Mažvydo "Katekizmo", gimtinė. Tuo tarpu, kai tuo pačiu laiku Vilniaus universitete, valdomo jėzuitų, deja, lietuviškai "anei žodžio, anei rašto..." Užtat, anot prof. Mykolo Biržiškos "Reformacija tapo lietuvių kalbos motina".

Ir taip 1743 m. šis jaunas ir taurus ev. liuterionių kunigelis atvyksta į Tolminkiemio parapiją klebonauti su šia malda: "Viešpatie Jėzau, tu didysis nupuolusių žmonių ganytojas, aš noriu būti ganytoju ir avinėliu. Ganytoju man patiktos parapijos, bet avinėliu tavo ganamoje bandoje". Jis atvyksta čia ne tik klebonauti, bet svarbiausia ir apaštalausti lietuvių dirvonuose. Tolminkiemio parapija anksčiau buvo per dvi lietuviškas, bet po baisiojo maro trečdaliu sunaikinta ir okupanto atgabentų kolonizantų vokiečių, šveicarų, zalcburgiečių sudemolizuota ir pradėta priverstinai vokiečiai. Nuo pat pirmos dienos Donelaitis iš apgriuvusios medinės liuterionių bažnyčios sakyklos prabilsta lietuviškai į savo tautiečius būrus, ponų vokiečių engiamus, mokydamas juos ne tik krikščioniškos dorovės, bet svarbiausia, užžiebdamas juose begėstančią savo Tėvynei Lietuvai meilės kibirkstėlę, pagarbą lietuviškam žodžiui ir papročiams, bet, taip pat, nesigailėdamas savo tulžies išlieti nuo lietuviško žodžio ir papročių nutolstantiems. Jis lanko amtmano primuštus būrus, juos paguodžia lietuvišku šv. Rašto žodžiu, užtat būrams lietuviškasis Dievas yra daug teisingesnis už vokiškąjį, lenkiškąjį ar rusiškąjį.

Donelaitis savo pamokslų lietuvių kalba nerašydavo, bet su dideliu įsijautimu ir iš visos lietuviškos širdies vaizdingai ir įtikinančiai savo mintimis dalindavosi su savo parapijiečiais. Po pamaldų, parėjęs namo, jis vieną antrą tos dienos pamokslą jautresnė

mintį įpindavo į savo hegza-metrines eiles. Ir taip per 10 pavasarių, vasarų, rudenių ir žiemų gimė jojo nemirtingas paminklas "Metai", kurio, anot Horacijaus, "nei lietus griaužys, nei pasipūtęs šiaurys, nei ir metų

amžių begalinė eilė, neįstengs sunaikinti, nežinioj nuskandinti".

Donelaitis Tolminkiemyje yra pirmiausiai lietuvių apaštalas, o tik antrojoje vietoje Dievo tarnas.

"Ir kad vokiečiai tik vogt ir keikt nesigėdė.
O štai tarp lietuvininkų taip jau nesiduoda.
Kad lietuviškas tūls smirda irgi bedievis
Lietuvai ir lietuvininkams mums gėdą padaro."

Už šias visas nuodėmes: bedievybę, vogimą ir keikimą, Donelaitis netikęs būrą ne Dievo rykšte baigina, bet nusikaltimu lietuvių, jos doriems papro-

"Tau niekados visi negelbės poteriai tavo,
Kad ir klūpodams, rankas susiėmęs, skaitysi."

Taigi, religiškai Donelaitis savo būrams yra daug švelnesnis, bet visiškai neatlaidus tiems, kurie nusi-deda lietuvių.

Ne svietiško išteklių ir prabangos ieškotojas jis pastato naują mūrinę liuterionių bažnyčią, savo lėšomis sulipdo kunigų našlėms jaukią gužtelę ir ją padovanoja parapijai, suburia lietuvininkų vaikus penkiose lietuviškose mokyklose ir jose, kaip buvęs lietuviško seminaro auklėtinis, moko ne tik lietuviškų potierių, bet jau ir tuolaikines lietuvių literatūrinės kalbos. Jis sielojasi dėl tobulesnės lietuvių kalbos vartosenos ir savo bendralaikius bei būsimas kartas mokina: "aš prašau kiekvieną, kuris ateityje nori tarnauti Dievo bažnyčiai Lietuvoje, tvirtai įsisąmoninti, kad lietuviai turi nepaprastą skoni ir, kad menkiausia konstrukcijos ar kirčiavimo yda tuojau pajaučia. Vienas

žymus žmogus, puikiai mokąs lietuviškai kartą man pasakė — aš esu girdėjęs pamokslą, kurio žodžiai visi buvo lietuviški, bet aš nesusipratau, ką ten sakė". Nepa-ilstamas ir užgrūditas kovotojas už lietuvių, jos kalbą ir būrų teises, garsioje separacijos byloje jis darsi muša net iki paties Prūsijos karaliaus. Užtat lietuvininkai kaip viens visi stoja už savo užtarę, kad net ir amtmonas Ruigys turi pripažinti: "todėl taip ir būna, kad, kaip pastorius sako "taip", jie irgi linksmai sako "taip" ir viceversa akilai paskui ji murma "ne".

Ne gėlėmis buvo klotas Donelaičio kelias. Rusų okupacijos metu, kaip tremtinys, turėjo dangintis į Ramintos girios gilumą. Bet ir čia šis dvasios galiūnas nepalūžta — laiko atvykusiems parapijiečiams pamaldas ir dar save ir kitus šiuo trėliu guodžia:

"Laiminga parapija, kur nėra karaliaus kelio;
Laimingesnė ta, kur nėra karaliaus dvaro;
Bet laimingiausia toji, kur nėra jokio pono".

Grižęs iš Ramintos girios tremties, okupantų rusų buvo įsakytas pagarbinti šv. Aleksandrą Nevskį. Iš sakyklos jis tada savo tautiečiams taip porino: "Man įsakyta garbinti šv. Aleksandrą. Gal jis ir buvo geras žmogus, bet aš apie jį nieko nežinau, kaip ir jūs nežinot. Todėl geriau pasiskaitykite šiandien šią šv. Rašto vietą: Aleksandras, kalvis, daug man yra bloga padaręs; tegul Viešpats pats atlygina jam pagal jo darbus (2 Timotiejui 4, 14). Šis pamokslas taip paveikė visus parapijiečius, kad jie pilnai suprato rusų okupanto užmačias ir jų žiaurumus.

Nežiūrint Donelaičio atkaklaus pasipriešinimo okupantams suvokietinti lietu-

ninkus, bažnytinė vyresnybė nepapeikdavo jo. Taip 1774 m. Įsruties archipresbiteris Miuleris vizitacijos metu knygoje įrašė: vietinis pastorius yra 61 metų amžiaus ir čia klebonauja 31 metus, pamokslus sako vokiškai ir lietuviškai, pastaruosius su labai dideliu meistriškumu!

Donelaičiui rūpėjo ne vien tik Tolminkiemio parapija, kad joje lietuvių būtų, bet jis taip pat ragino savo konfratus lietuvių ir kitur eiti jojo pasirinktu lietuvių keliu. Savo mielam prieteliui kun. Jordanui jis taip rašo: "Neužmiršti lietuvių kalbos vokiškame krašte, taip pat, jokio paaukštinimo vokiškame krašte nepriimti. Gerų lietuvių šiais laikais reta!" Gal dėl



K. Donelaičio portretas pagal naujausius tyrinėjimus.

to ir pats Donelaitis tik vieną kartą buvo išvykęs iš savo numylėtos lietuviškos parapijos ir gal dėl to ir jo nemirštamas kūrinys "Metai" tik po 40 metų po jo mirties išvydo pasaulio šviesę?! Bet už vis labiausiai Donelaičiui rūpėjo, kad jojo užžiebta ir taip vaiskiai sušvitusi lietuviškumo ugnelė vėl neužgęstų. Todėl jis savo įpėdiniams palieka įspėjantį ir įsakantį testamentą: "Mi successor! Tegul tavo sūnūs, jeigu jų turėsi ir norėsi paskirti teologijai, laiku išmoksta gerai lietuviškai, kad galėtų tinkamai vadovauti parapijai lietuvių kalba. Aš turėjau procentorių Tortilovių, iš kurio juokdavosi, kai jis sakydavo pamokslus".

Kristijonas Donelaitis tai 18, 19, 20 ir ateinančių šimtmečių didysis lietuviškas pranašas, vedęs ir te-

bevedas pavergtą lietuvių tautą į amžiams laisvą Lietuvą. Jis ir šiandien, taip kaip prieš 200 metų, iš Tolminkiemio, o ne okupanto subiaurinto "Čystyje Prudy", liuterionių bažnyčios sakyklos tau ir man, mielas lietuvi, ten pavergtoje tėvyneje ir čia įsėivijoje ir ypač įsėivijos "ponai", kurie savo vaikus siunčiat tautos pavergėjų "išminties" ir apgaulės pasimokyt, tas pats Donelaitis, kumsčiu trenkdamas į sakyklą savo dar galingesniu balsu, negu anąsyk sugriaudžia:

P a b u s k , p a g a l i a u , L i e t u v i n i k e ! ! !

Šis rašinys, kiek su-trumpintas, buvo skaitytas K. Donelaičio pagerbime - akademijoje 1980. IX. 27 Los Angeles.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitom įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

Saint Anthony Savings



1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-5; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIŠKAS IŠ VENEZUELOS

ADRIANA, ADRIANA, ADRIANA!

Jūratė Statkutė de Rosales

Reikalas prasidėjo gana nerimtai: grožio varžybos! Atvyko praeitą mėnesį į Venezuelą iš Argentinos Adriana Jocyte. Ji buvo išrinkta Buenos Aires mieste "Miss Beach Argentina" ir ją pasiuntė į tarptautinį "Mis Beach International" konkursą, kuris kasmet vyksta Venezueloje.

Iš kitų lietuvių sužinojau, kad Adriana Jocyte esanti trečios kartos lietuvaitė, jos tėvai jau gimė Argentinoje. Pagarsėjo ji lietuvių tarpe užpraeito jaunimo kongreso metu. Jai tuomet dar buvo tik 13 metų, ji talentų vakaro metu dainavo lietuviškas dainas. Vėliau šiaurės lietuviai ją vežė trumpom gastrolėm į Kanadą ir JAV.

Nuo jaunimo kongreso Pietų Amerikoje praėjo apie 5 metai. Pasirodo, kad Adriana per tą laiką baigė gimnaziją, įstojo į dramos studijų mokyklą Buenos Aires mieste. Atskirai mokosi dainavimo, lavina balsą kurio esama gražaus. Šiomet konkursavusi Miss Argentina titului gauti, gavusi trečią vietą. Gražuolė laimėjusi pirmąją vietą važiuavusi į Miss Universe rinkimus, antrą premiją gavusi dalyvavo Miss World konkurse, o trečios vietos laimėtojai Adrianai Jocytei priklausė keliauti į Miss Beach International varžybas.

Niekad nekreipiau didelio dėmesio į grožio karalienės ir gal todėl pasakojimą apie Adrianą netrukus beveik visai pamiršau.

"Sabado sensacional" var-do šeštadieninė TV programa kas savaitę sutraukia 60% viso krašto "rating". Kadangi toje programoje turėjo pristatyti grožio kandidates — jų tarpe ir Adrianą — užstačiau TV ir garsiai reiškiau savo nepasitenkinimą. Tą šeštadienį, tiesioginės transliacijos 4 valandų varietė programoje dalyvavo TV kanalo iš užsienio atvežti vadinamieji garsiausi lotynų artistai: iš Ispanijos atvyko Rafael, filmų artistų ir dainininkė Rocio Durcal, aukso plokštelių įdainuotojas Julio Iglesias, o iš Meksikos Juan Gabriel. Kiekvienas tų dainininkų jau yra ne kartą aklina užpildęs New Yorko Madison Square Garden ir gal tik nafta pertekusi Venezuela gali sau leisti privačiame kanale vienu laiku rodyti milijonus kainuojančių artistų plejadą. Tai pačiai programai iš JAV buvo atvykę Lee Majors ("The nuclear man") ir viena iš Charlie's angelų —

Cherril Ladd; kiek vėliau pasirodė irgi iš JAV "The Village People".

Trumpai pakalbėjo princese Ira von Fuerstenberg, kuri busianti gražuolių konkurso jury komisijoje. Tuomet, tarp vieno ir kito artisto pristatymo praėjo "susipažinimui" busimo konkurso gražuolės, jų tarpe ir Argentinos atstovė Adriana. Kai ji įėjo, jos pavardė "Jocys" buvo ištarta taisyklai, bet ji pati man pasirodė tokia kukli ir padori, kad net širdį suskaudo. Kokiu būdu ta mergytė papuolė į šį nežmonišką artistų ciklą? — pagalvojau, ir man jos labai pagailo.

Gaila jos buvo ir dėl kitų priežasčių. Žinojau, kad kaip tik tai tą šeštadienį jai sueina 18 metų ir ji telefonu skundėsi, kad jai labai trūksta mamos bei kitų jos šeimos narių. Jos gimimo dieną atšvesti buvo mums neįmanoma, nes visos "misytytės" išbuvo nuo atvykimo į Caracas iki konkurso dienos uždarytos viešbutyje kaip kalėjime — jų niekur, niekur neišleido. Jų ryšis su



Argentinos pajūrio grožio karalienė Adriana Jocyte Caracas mieste tarptautiniame gražuolių konkurse.

išoriniu pasauliu buvo tik telefonas.

Adriana susiskambino savo atvažiavimo dieną su Eugenija Rudyte-Mazeikiene, kuri šiuo metu gyvena Venezueloje, bet anksčiau ilgus metus buvo aktyvi lietuvių veikėja Argentinoje lietuviškuose parengimuose. Be to sužinojau, kad Adriana ir viena Venezuelos lietuvių susirašinėjo nuo Pietų Amerikos Jaunimo Kongreso laikų. Tuomet kongrese jos susidraugavo ir vėliau palaikė pažintį laiškais.

Ach, kaip man gaila bu-

vo toks kuklios lietuvių, įpuolusios į teatro pasaulį kaip ana žemaitės muselė į barščius!

Savaitę vėliau, gražuolių rinkimo dieną, grupė mūsų jaunimo išvyko kaklarišiuota ir sijonuota į išstaigingą ekskluzyvų klubą, kuriame turėsias įvykti konkursas. Jaunimas norėjo bent plokštimais padrašinti Adrianą. Įėjti į klubą ir į salę nebuvo lengva, bet kam gi yra pažintys, jei ne tokiems dalykams, ar ne? Tuo tarpu mudu su vyru nutarėva likti namuose ir stebėti rinki-

mus TV ekrane.

Kai atėjo laikas Adrianai išeiti į sceną, pasigirdo balkone ovacijos ir stiprūs plojimai. Žinojau, kad čia esama mūsų jaunimėlio, o pati Adriana nustebo, pakėlė akis ieškodama kas ploja ir taip šiltai nusišypsojo, taip laisvai ir džiugiai, kad vien už tą šypsnį — kurį perdavė visi televizijos ekranai — turbūt sau užsidirbo keletą taškų ekstra iš jury komisijos.

Šį kartą Adriana man pasirodė visai skirtinga, negu praeitą kartą. Jutosi pas ją tam tikras scenos įgudimas ar gal gera Buenos Aires dramos mokykla: ji išrodė kukli, bet drauge buvo nepaprastai patraukli savo ramaus santurumo dėka. Pas ją nebuvo nė krislelio vulgarumo, bet ji nei vienu tašku neužsileido toms, kurios aiškiai ieškojo būdų sudaryti "efektą".

Mano vyras pažiūrėjo į mane ir nustebeš pasakė: "Žinai, ji gali laimėti". Aš irgi pradėjau panašiai galvoti.

Adriana nelaimėjo, bet tik per plauką. Kliuvo jai antra vieta ir konkurso galas, kai turėjo pranešti kuri iš paskutinių dviejų finalisčių gaus grožio karalienės karūną, buvo mums gerokai įtemptas. Mums, kurie žiūrėjome, nes pati Adriana net tą paskutinį įtampos momentą priėmė su pasigėrėtina savivalda. Karūna atiteko Puerto Rico gražuolei, o Adriana pasitenkino antrąja vieta su "pirmosios finalistės" titulu. Vistiek, tai buvo nemažas nuopelnas, nes konkursantės buvo atvykusios iš visų žemynų ir Adrianai teko įveikti gerai paruoštas Europos kraštų, JAV bei Kanados atstoves.

(Bus daugiau)

MIRTIES LAGERIUOSE IR TREMTYJE

Buvęs sovietinių koncentracinių lagerių kalinys Jonas Kreivėnas taip pavadinęs savo atsiminimų knygą, kuri apims apie 300-350 psl. ir turėtų skaitytoją pasiekti apie vasario-kovo mėn.

Knygos išleidimui buvo sudarytas komitetas, kuris stengiasi sukelti reikalingas lėšas spausdinimo išlaidoms padengti. Komitetas kviečia kiekvieną patriotiniai nusiteikusių lietuvių prisidėti prie šios knygos išleidimo. Aukoję \$100 ar daugiau, bus laikomi garbės leidėjais; \$25 — garbės prenumeratorių. Iš anksto užsisakant, prisiunčiama \$10. Čekius siųsti adresu: J. Kreivėno knygos fondas, 6824 S. Talman Avenue, Chicago, Ill. 60629. Aukotojų pavardės bus paskelbtos knygos pabaigoje.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A



MOKAME AUKŠČIAUSIĄ NUOŠIMTĮ

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6 1/2% įnešus \$100
12 mėnesių

6 3/4% įnešus \$100
30 mėnesių

7 1/2% įnešus \$100
48 mėnesiams

7 3/4% įnešus \$100
72 mėnesiams

Indėlius galima išimti bet kuriuo laiku. Tačiau už taupymo pažymėjimus, kurie išduoti 1979 m. liepos 1 d. vieniems metams ar ilgiau, nuošimtis nebus mokamas už 6 mėnesius, jei juos išimsime anksčiau nustatyto laiko. Jei indėliai deponuoti tik metams ar trumpesniai laikui, tada nuošimčiai nebus mokami už 3 mėnesius, išėmus juos anksčiau nustatyto laiko. Šiuo atveju už išimtą sumą bus mokami tik reguliarūs taupymo nuošimčiai.

PATOGLIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS
REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5 1/2%

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas metų ketvirčiais.

Santaupų sąskaitos apdraustos iki \$100,000

PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA ŠEŠTADIENIAIS. Uždaryta pirmadieniais.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street

481-3008

32800 Center Ridge Road 13515 Euclid Ave.
779-5915 681-8100

14406 Cedar Ave.
381-4280



Iš Baltic Associates veiklos

Senujų emigrantų palikonių beieškant



Gintaras Karosas radijo stoty atsakinėja į klausytojų paklausimus.

Š. m. lapkričio 26 d. Baltic Associates įstaigos vedėjas Gintaras Karosas kalbėjo galingiausios Clevelando radijos stoties WERE baugomis Barnetto vadovaujamoj pokalbių programoj. Tos programos svečių išbuvo virš valandos ir kalbėjo apie Amerikos tautybių "virinimo katilo" atšalimą, apie tų tautybių atbūdo sąjūdį, pavyzdžiui duodamas lietuviams. Jie Amerikoje neprarado savo tapatybės žymių, o jei ir būtų jų netekę, pradeda juos iš naujo su dideliu pietizmu pasisavinti, atsiment savo tautinę praeitį, atsistatytį ryšius su Lietuva ir lietuviškumu. Ypač kad tradicinė lietuvių kultūra yra žmogui toks gilus pasitenkinimo šaltinis, o nuo sovietų priespaudos kenčiančioji Lietuva taip jautriai angažuoja visų jos tėvynainių rūpestį.

Šioje dešimtis tūkstančių klausytojų pasiekiančioje programoje G. Karosas kalba jau antrąjį kartą. Pirmąjį kartą jis buvo jona svečių pakviestas dar gub. Reagano kampanijos metu, tuoj po to, kai Cleveland Press ir kituose didžiuosiuose JAV-ų laikraščiuose pasklido "garsioji" nuotrauka, kurioje gub. Reaganas parodytas iškėles plakatelį, skelbiantį "I Love Lithuanians".

Mat, šis plakatelis — tai lipdė, kurią suprojektavo ir pagamino kaip syk G. Karoso vadovaujama Baltic Associates įstaiga Bostone ir kurią jo atvežtą iš Bostono Chicagoje gub. Reaganui į rankas įspraudė Salmė Drungaitė. Šis lipinukas ir jį išgarsinusi nuotrauka ir buvo pretekstas G. Karosui būti pakviestam kalbėti apie "etniškumą" šiame krašte reikšmę, ypač gi apie mažai kiemo įsimintus lietuviams ir jų tėvynę prie Baltijos.

Taigi, lipinukas savo paskirtį atliko — išpopuliarino lietuvių vardą ir sudarė naujas progas jam dar daugiau populiarinti. Klausytojų reakcija į abidvi minėtas

tensyiu smalsumu ir susidomėjimu, kuris net visko girdėjusią stoties vadovybę nustebino.

Tarpfaulinėse parodose

Tokį proveržį iššaukti ir yra pagrindinė Baltic Associates draugijos misija. Tai daroma ne tik didžiosiomis radijo bangomis, bet ir dalyvaujant masiniuose tarptautiniuose festivaliuose, kurie kasmet vyksta beveik kiekviename didmiestyje, nekalbant jau apie mažesnio masto parengimus. Tuose festivaliuose pastatomi lietuviški paviljonai, kurie pritraukia tūkstančius žmonių.

Štai, neseniai Baltic Associates darbuotojai įrengė didingą bakūžės pavidalo paviljoną penkias dienas trukusioje Bostono tarptautinėje mugėje. Pro ją praėjo netoli šimto tūkstančių žiūrovų. O lapkričio 21, 22, 23 dienoms lietuviškoji bakūžė nukeliavo į Milwaukee miestą, kur rengėjų apskaičiavimu tautybių mugę aplankė 150,000 žmonių.

Žinoma, jei visos šios masės žmonių, sekundeį pasigėrėję lietuvių paviljono grožybe ir net perskaitę žodį "LITHUANIA", tuoj pro jį praeitų ir nuslinktų toliau, dar nebūtų iš to labai didelės naudos. Tačiau patirtis jau ne kartą patvirtino, kad lietuvių paviljoną beveik kiekvieną momentą ir ilgam yra apspitęs didelis žmonių būrys, tai apžiūrinėjęs parodai išstatytus tautodailės dirbinius, tai renkęsis iš pardavinėjimui sudėliotų gausingų lietuviškų reikmenų.

O kad nei vienas susiinteresavęs asmuo nenuėitų tuščiomis rankomis, jam veltui įduodama iliustruota sąlanka, kurioje anglų kalba išdėstyti patys pagrindiniai apie Lietuvą duomenys. Šią brošiūrėlę namo parsinešęs nieko apie Lietuvą nežinantis ne tik turės nuo ko pradėti, bet ras joje ir adresą, kuriuo kreipiantis jam bus parūpinta dau-



Lietuviškoje bakūžėje Milwaukee parodoj Baltic Associates spalvotąjį lietuviškų reikmenų katalogą demonstruoja G. Ošlaipaitė. Ją supa D. Kavaliūnaitė ir R. Kažemėkaitytė.

L. Meilaus nuotr.



Bostone "subūdavota", Baltic Associates sambūrio parodinė bakūžė keliauja po Ameriką. Čia ji matosi Milwaukee tarptautiniame festivalyje. Iš k.: D. Kavaliūnaitė, R. Kažemėkaitytė ir N. Hettenbergaitė.

L. Meilaus nuotr.

giau įdomios bei naudingos medžiagos.

Parodose atsilankantieji kelintos generacijos Amerikos lietuviai, pirmųjų emigrantų anūakai, proanūakai ir net proproanūakai, dažnai labai nustemba, išvydę tokį turtingą, puošnų, visko gausų lietuvišką paviljoną. Tai jiems sukelia ne tik aiškiai regimą, džiaugsmingą pasididžiavimą, bet ir galbūt seniai jau nebeišgyventą Lietuvos bei lietuviškumo realybės pajautimą. Lietuviybė staiga jiems atsiveria ne kažkuo pasenusiu ir nebeaktuali, bet, priešingai, kažkuo labai gyvu, reikšmingu, apčiuopiamu, gražiu ir brangiu.

Šį įspūdį dar sutvirtina bendrovės platinamas "Lithuanian Heritage" katalogas, iš kurio galima naujai atbūdančiai lietuviškai sąmonei pasisemti konkretaus turinio. Tai šaltinis "standartizuotai amerikoniškam" gyvenimui suteikti lietuvišką atspalvį ir net substanciją. Juk kataloge galima rasti meniškų išdirbinių aplinkai tautiškai papuošti, anglų kalba knygų (tiek informacinių, tiek grožinės literatūros vertimų) liuanistiniam akiračiui praplėsti, ir šiaip įvairiausių klausomų, nešiojamų, vartojamų, net valgomų dalykų, kuriais galima paviršutiniškiau ar giliau išreikšti, pamanifestuoti, įkūnyti ar sutvirtinti savo paties ar aplinkos lietuviškumą.

Ta prasme Baltic Associates įstaigos katalogas ir yra lyg durys, pro kurias lietuviybės požiūriu dar nieko neturintis asmuo (išskyrus, žinoma, tik jau minėtą giliai širdyje rusenančią ugnelę) gali įžengti į pilnesnį ir turtingesnį lietu-

višką gyvenimą. Jį toliau šiuo keliu vesti ir "šviesti" yra nebe vien Baltis Associates sambūrio, bet ir apskritai tuo susirūpinusios mūsų visuomenės uždavinys. Tačiau ir čia "baltikininkai" turi savarankiškų planų savo veiklą ateityje išplėsti.

Tuo tarpu jie mano sekančiais metais aplankyti visus didžiuosius tautybių festivalius, kurių Amerikoje yra apie 30, ir juose vis kruopščiai ieškoti pirmųjų emigrantų palikuonių — naujų rezervų mūsų lietuviškajam gyvastingumui sustiprinti.

Visas informacijas Baltic Associates katalogo, kilnojamos parodos ir šiaip veiklos klausimais galima gauti, rašant sekančiu adresu: Baltic Associates, P. O. Box 8248, Boston, Mass. 02114, arba skambinant telefonu 617-269-4455. mdr.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

METALURGIST

TWO ENTRY LEVEL PROCESS Metalurgist for superalloy foundry project. Located in Detroit suburbs. Excellent benefit package. Good opportunity with rapidly expanding company. Send resume to:

HOWMET TURBINE
COMPONENTS CORP.

METAL PRODUCTS DIVISION
BOX 600
PLYMOUTH, MICH. 48170
Equal Opportunity Employer (40-49)

WANTED EXPERIENCED FOREMAN

EXPERIENCED CORRUGATOR
FOREMAN

and
EXPERIENCED FINISHING
FOREMAN

To work in Southwest area. Excellent climate opportunity for advancement. Salary commensurate with experience & ability. Send resume: To Personnel Department, SOUTHWEST FOREST INDUSTRIES

6968 Industrial
El Paso, Texas 79915
or call 915-779-3900
An Equal Opportunity Employer (47-2)



MARIJONA PETRULIENĖ: "ŽIŪRĖKITE, KOKIUS STEBUKLUS DARO MŪSŲ DAKTARAS KAZIMIERAS!" Scena iš Antano Gustaičio "Sekminių vainiko" spektaklio Bostone 1980 m. spalio 26 d. LB apygardos dienos programoje. Vaidinimas sutraukė gausybę publikos. Vaidino Bostono lietuvių dramos sambūrio ir Lietuvių etnografinio sambūrio nariai. Iš kairės į dešinę: Jurgis Jašinskas, Arvydas Budreckis (tik skrybėlė), Norbertas Lingertaitis, Aldona Lingertaitienė, Bronius Banaitis, Vytautas Dilba, Birutė Vaičjurgytė-Šležienė, centre sėdi Gita Kupčinskienė. Režisavo akt. Aleksandra Gustaitienė, dekoracijos dail. Povilo Martinkaus, apšvietimas film. Romo Šležo, grimas rašyt. Stasio Santvaro. Romo Šležo nuotr.

'Sekminių vainikas' Bostono scenoje

Bostono dramos ir etnografinio sambūrių nariai spalio 26 d. Lietuvių Piliečių Draugijos klubo salėje suvaidino Antano Gustaičio vieno veiksmo linksmos nuotaikos kaimo vaizdelį: "Sekminių vainikas". Režisavo akt. Aleksandra Gustaitienė. Dekoracijos dail. Povilo Martinkaus. Scenos apšvietimas Romo Šležo. Artistų grimas rašyt. St. Santvaro. Vaidino: Gita Kupčinskienė — našlės, ūkininkės Marijonos Petrulienės vaidmenyje. Aldona Lingertaitienė — jos duklė, Ievutės, ūkio mokyklos mokytojos. Erdvilas Janulaitis — Kazys, jaunas gydytojas, Petrulienės sūnus. Birutė Vaičjurgytė-Šležienė — Kastutės Skirgailaitės, Petrulių kaimynės kaimo mokytojos vaidmenyje. Norbertas Lingertaitis — Benediktas Norkūnas, vargonininkas, Ievutės sužadėtinio vaidmenyje. Marija Gineitienė — Rozalija Didžbalienė, našlės Petrulių kaimynės. Aidas Kupčinskas — Jono Liuobos, Petrulių

berno. Arvydas Budreckis — Petrulių piemeniuko. Vytautas Jurgėla — Rapolo, Petrulių kaimyno. Perkūnas Krukonis — jaunimo atstovo. Jurgis Jašinskas — Izidorius Puplesio, apylinkės paskoriaus, kaimo pasilinksminimų ir jaunimo draugas.

Kaimo jaunimas — statistai: Birutė Banaitienė, Bronius Banaitis, Vytautas Dilba, Rita Kapociūtė, Lilija Kubilienė, Rimas Manomaitis, Daiva Veitaitė, Rada Veitaitė.

Vaizdelis anksčiau statytas kai kuriose lietuvių kolonijų scenose. Šiuo metu autoriaus pataisytas ir praplėstas. Savo turiniu ir apimtimi vaizduoja linksmą lietuviško kaimo buitį iš karpą. Veiksmas vyksta per Sekminės sodybos kiemelyje. Našlė Petrulienė, išdabinus kiemelį ir pasiruošus šventei, laukia atvažiuojant sūnaus, daktaro Kazio, kuris merginasi motinos kaimynei, mokytojai Kastutei Skirgailaitei. Tuo tarpu pas Petrulienę ateina jos kai-

mynė, sena našlė Rozalija Didžbalienė ir apie Petrulienės sūnaus Kazio pasirodymą miestelyje paskleidžia visokių pletkų. Tariamoji sužadėtinė Skirgailaitė ima tai širdin — pergyvena. Užsimezga intriga. Į sodybos kiemą atvykęs būrys kaimo jaunimo prie vaišių stalo linksminasi, dainuoja. Užsimezga pokalbiai, išryškėja porų simpatijos jausmai. Vargonininkas, Benediktas Norkūnas poruojasi su Petrulienės dukterimi Ievute. Petrulienės bernas, Jonas Luoba, reiškia simpatijas našlei, Rozalijai Didžbalienei. Visą sodyboje besisvečiuojantį jaunimą, savo sąmojingais pasakojimais linksmina, atvykęs apylinkės pasakorius, Izidorius Puplesis. Prie vaišių stalo, stiklo alaus ir jaunatviškos nuotaikos užmirštami pletkai ir apkalbos. Daktaras Kazys viešai prisipažįsta mylįs mokytoją Skirgailaitę, o bernas Luoba našlę Didžbalienę.

Veikėjų pokalbiuose, oracijose retorika natūrali — kaimiška, išpinta gustaitiško humoro epitetais. Charakteriai ryškūs, pritaikinti vaizduojamam tipui. Vaidyba gerai paruošta prityrusiose režisjerės A. Gustaitienės. Pasigėrėtina realų kaimo berno charakterio tipą sukūrė — Aidas Kupčinskas. Našlės ūkininkės — Gita Kupčinskienė abudu jaunosios kartos atstovai ir Etnografinio Ansamblio nariai ir vadovai.

Nedovanotina būtų pamiršti Bostono dramos sambūrio veteranus: Jurgį Jašinską pasakoriaus vaidmenyje, Mariją Gineitienę — našlės, pletkininkės vaidmenyje ir Birutę Vaičjurgytę-Šležienę — kaimo mokytojos. Jų vaidyba ir su-



"KODĖL ANKSČIAU NESAKEI, KAD MANE MYLI?"

Iš Antano Gustaičio "Sekminių vainiko" spektaklio Bostone 1980 m. spalio 26 d. Marija Gineitienė, vaidinusi Rozaliją Didžbalienę, ir Aidas Kupčinskas — berną Joną Luobą. Režisavo akt. Aleksandra Gustaitienė. Romo Šležo nuotr.

kurti charakteriai buvo pubkos atrakcijos centre. O mažasis kaimo piemenėlis — Antanėlis, jaunas Arvydas Budreckis, nusipelnė vertų žiūrovų simpatijų ir aplodismentų.

Pasižiūrėti vaidinimo publika, kaip retai, užpildė didžiąją klubo auditoriją. Svečių buvo iš Worcesterio, Brocktono, Cape Codo ir kitų lietuviškų kolonijų. Ypač džiugu, kad daugumoje buvo jaunimas ir vidurinioji karta, kuri retokai rodosi tautiniuose rengimuose ir koncertuose. Tas parodo, kas scenoje sakomas gyvas lietuviškas žodis jaunimo mėgiamas. Senieji, susirūpinę jaunimo nutautėjimu, ateityje privalėtų rengti daugiau panašių vaidinimų, kad jaunieji, scenoje matydami lietuviško kaimo vaizdus ir girdėdami gimtąją kalbą ją pamiltų ir patys įsijungtų į vaidintojų eiles.

"Sekminių vainiko" vaidinimą surengti paskatino JAV Lietuvių Bendruomenės Apygardos Valdyba, Lietuvių Dienos proga.

Po spektaklio svečiai ir vaidintojai Bostono ponij-

šeimininkų buvo pavaišinti lietuviškais valgiais ir kavute, naujai išremontuotoje klubo antrojo aukšto salėje.

J. V. Sūduvas

• Kalėdinė vakaronė — Kūčios, kurias rengia Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubas, įvyks gruodžio 14 d. 4 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje. Vyks ir graži programa, kurią atliks: solistas Benediktas Povilavičius, muz. Jeronimas Kačinskas, aktorė-režisierė Aleksandra Gustaitienė ir jaunas pianistas Gregory Dausa. Visi kviečiami į šias Kūčias.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.



Iš Ant. Gustaičio "Sekminių vainiko" Bostone. Centre piemenukas Antanėlis — Arvydas Budreckis: "Taigi, tetule, Kastutė ėjo, ėjo, ėjo ir... į šulinėlį!" Už jo — Bronius Banaitis, Vytautas Jurgėla, priešais — Gita Kupčinskienė. Danutės Dilbienės nuotr.

OPPORTUNITY FOR
PROFESSIONAL HELP
FOR 117 BED GENERAL HOSPITAL
REGISTERED
NUCLEAR MEDICINE
TECHNOLOGIST
SUPERVISORY POSITION — Full Time
Excellent opportunity in expanding department.
X-RAY TECHNICIAN
REGISTERED — Full Time
Limited weekend and call work.
Salary commensurate with experience & ability. Plus call time. Liberal
personnel policies and fringe benefits.
APPLY CALL OR WRITE TO:
LEVERING HOSPITAL
1734 Market St., Hannibal, Mo. 63401
314-221-6511, Ext. 265
An Equal Opportunity Employer M/F/H

(47-51)

'Išlaikykite parapiją lietuviška...'

(Atkelta iš 1 psl.)

parapiją, kur, deja, domiuoja viena tautybė — slovenai. Senoj lietuvių, dabar gerokai apgriautoj, vietovėj liko tik 2 senosios lietuvių pilies gynėjai: Šv. Jurgio parapija ir vietinis laikraštis DIRVA. Abu šie lietuviškos tvirtovės palikuonys reikalingi šviežios paramos: parapija — naujų parapijiečių, Dirva — naujų skaitytojų. Pabrėžtina, kad abu šie lietuviškos tvirtovės gynėjai vienas kito rūpesčius supranta ir vienas kitą nuosirdžiai remia.

Prabėgomis prisiminus lietuvių kolonijos gyvenimą ir Šv. Jurgio parapijos istoriją, pateikiau išleistuvininkui keletą klausimų...

— Gerbiamas ir mielas klebone, po 37 metų darbuotės Šv. Jurgio parapijoje, Clevelande, pasitraukiate iš aktyvios bažnyčios tarnybos. Kokius prisiminimus išsinešate iš parapijos ir lietuvių kolonijos?

— Pirmiausia dėkoju Dievui, kad Jis man leido darbuotis mano tautiečių tarpe. Su pasididžiavimu prisimenu metus Vilkaviškio Kunigų Seminarijoje, kur teko arčiau pažinti mano tėvų kraštą, giliau pajusti papročius bei daugiau pamokti lietuvių kalbos. Iš savo 42 metų kunigo gyvenimo, 37 metus (16 m. vikaru, 21 metus klebonu) praleidau šioje parapijoje, kuri iš tikrųjų buvo mano namai. Džiaugiuosi, kad ši parapija iki šios dienos išliko grynai lietuviška su gražiais mūsų tautiniais papročiais. Kaip žinote, esu bažnytinio giedojimo mėgėjas. Bažnytinis choras, ilgus metus vadovautas muz. Prano Ambrazo, o dabar muz. Ryto Babicko, yra didelis priedas bažnyčios gyvenime. Visą laiką jaučiau, kad parapija buvo viena lietuviškos dvasios šeima. Visiems stengiausi lygiai patarnauti. Kviečiau ir leidau visiems naudotis parapijos patalpomis. Gi iš parapijiečių ir visų Clevelando lietuvių jaučiau didelį nuosirdumą. Tad išsinešu gražiausius prisiminimus. Gaila skirtis, aš visų jūsų labai pasiilgsiu...

— Klebone, kaip žiūrėte į 2-jų lietuvių parapijų egzistenciją Clevelande? Jūsų nuomonė apie Šv. Jurgio parapijos išsilaikymą. Jūsų patarimai savo įpėdiniui ir parapijiečiams?

— Pirmiausia reikia neužmiršti, kad ši ir ana parapijos yra pastatytos lietuvių kunigų (Vilkutaičio ir Angelaičio) lietuvių pilingu ir praktiškai. Taigi lietuvių turtas. Jos yra mūsų

religinio ir tautinio gyvenimo centrai. Todėl visų lietuvių pareiga jas išlaikyti. Clevelando ir apylinkių lietuviai yra pajėgūs jas abi išlaikyti. Šv. Jurgio parapija 100% lietuviška ir tik tokia galės išsilaikyti. Tolimesnis parapijos išsilaikymas priklausys nuo naujo kunigo: kiek jis supras parapijiečių pageidavimus ją išlaikyti grynai lietuviška, puoselėti tautinės tradicijas... Visa tai pareikalaus iš jo daug ir nuosirdaus darbo ir artimo bendradarbiavimo su parapijiečiais, ypač su Parapijos Taryba.

— Didžiama čia gimusių lietuvių, buvusių šios parapijos nariams, baigusiu šios parapijos mokyklą, šiandien pasklidę toliau ir nepriklausomai lietuvių parapijomis. Ar būtų galimybių bent dalį jų pritraukti prie parapijos?

— Buvę šios parapijos nariai turi šiai parapijai sentimentų. Dalį jų būtų galima vėl susigrąžinti bent daliniais parapijiečiais. Bet čia reikia pasišventimo, darbo, kvietimo, asmeninių kontaktų, suaktyvinimo "social life" parapijoje. Ši akcija priklausys nuo parapijos administratoriaus sugėbėjimų ir darbo. Naujas kunigas neturi didesnės administratoriaus patirties, bet jis yra jaunas, energingas. Šis užsimojimas taipgi priklausys nuo naujo administratoriaus, Parapijos Tarybos bei parapijiečių suartinio darbo.

— Atsisveikinant klebone, dar vienas klausimėlis. Kokie jūsų ateities planai?

— Mano planai, kaip pensininko, neaiškūs. Čia man naujas ir nežinomas gyvenimas. Matysiu kokią dalį Dievulis man paskyrė. Turiau dvi seseris: viena gyvena Dearborn, Mich., kita Californijoje. Per žiemą ketinu pagyventi pas sesutę Californijoje, vėliau aplankyti kitą prie Detroito. Nuolatiniams apsigyvensiu apie 50 mylių nuo Clevelando Vermilion, Ohio, kur turiu įsigijęs nedidelį "cottage" prie Lake Erie. Aš tikrai pasiilgsiu Šv. Jurgio parapijos, parapijiečių ir Clevelando lietuvių. Jeigu būsiu kviečiamas su malonumu norėčiau patarnauti su pamaldomis ar kitu būdu...

Kai pradėdam savastovų gyvenimą, nežiūrint kokią darbą bedirbtum, dažnai pagalvojam ir net laukiame "lengvų pensininko dienų", tačiau kai reikia savo gyvenimo "rutiną" baigti, pajuntame kažką perankstyvo... lyg ir netikėto. Gaila skirtis... Atsisveikinant ir mielo klebono veidas ir balsas sakė... peranks-

ti... norėčiau dar ilgiau su visais jumis būti... Tačiau gyvenimas yra nepakeičiama realybė: augame, mokomės, planuojame, dirbame... ir pagaliau darbų neužbaigę turime trauktis...

Šv. Jurgio parapija savo ilgamečiui, gerbiama ir miela klebonui š. m. gruodžio 21 d. rengia išleistuvių banketą, į kurį yra pakviesta diecezijos, miesto, apskrities dignitoriai bei išleistuvininko draugai. Gruodžio 21 yra ir klebono kun. Balio Ivanausko gimtadienis. Tad banketas bus dviguba šventė: išleistuvės ir gimtadienis.

Ir aš jungiuosi prie parapijiečių ir Clevelando lietuvių linkėdamas miela klebonui geros sveikatos, ilgiausių metų... o taip pat linksmo gimtadienio. Tikiu, kad klebonas mūsų nepamirš, mes jo tikrai pasigėsime. MULTOS ANNOS!

Antanas Garka

Aukos Dirvai

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukėjo:

Dr. J. Sandargas, Ormond Beach 10.00
E. Čigienė, Lakewood 10.00
Br. Kriščiukaitis 20.00
V. Čavės, Chesterfield 12.00
E. Cibas, Milton 2.00
Lietuvių Respublikonų Klubas Los Angeles 25.00
P. Januška, Windsor 10.00
A. Karsokas, Cleveland 10.00
V. Žebertavičius, Detroit 5.00
ALIAS Bostono skyrius 25.00
T. Gaizauskienė, Venezuela 2.00
Dr. J. Yčas, Toronto 7.00
J. Valaitis, Great Neck .. 5.00
H. Dilys, Chicago 7.00
H. Gineitis, Dorchester .. 7.00
V. Gruzdys, Philadelphia 10.00
A. Pimpė, Chicago 10.00
J. Švoba, Palm Beach 10.00
V. Šniolis, Palm Beach 10.00
Br. Tiškus, Collisville 10.00
A. Kišonas, Dearborn 10.00
Marius ir Jūratė Jason, Greenwich 30.00
J. Daniliauskas, Stamford 10.00
S. Venclauskas, Cleveland 5.00
B. Gedvilienė, Willowick 5.00
P. Ambraziejus, West Rox 10.00
Gr. Musteikis, Chicago .. 5.00
B. Balčiūnaitė, Ellicott City 10.00
A. Krūvelis, Chicago 20.00
A. Zenkus, Webster 10.00
G. Lekšas, Fort Lauderdale 7.00
A. Valiulis, Los Angeles 35.00
J. Tamašauskas, Putnam 5.00
V. Šilėnas, Erie 5.00
J. Jurgelis, Mayfield 7.00
A. Pakalnis, Linden 3.00
M. Matuzas, La Grange .. 5.00
O. Kremeris, Chicago 10.00
V. Šarka, Omaha 2.00
O. K. Žygai, Cleveland .. 15.00
P. Didelis, Philadelphia .. 5.00
Dr. P. Atkočiūnas, Cicero 7.00
St. Banelis, Weston 7.00
A. Dikinis, Park Forest South 5.00
G. Biskis, Clarendon Hills 30.00
J. Paukštienė, Chicago .. 2.00
Z. Jurys, Great Neck 2.00
G. Norus, Detroit 5.00
M. Slavinskienė, Monticello 20.00
J. Zostautas, Redington Beach 15.00

O. Daneris, Boston 10.00
E. Vilkas, Valencia 20.00
L. Lendraitis, Boston 10.00
A. Sajauskas, Baltimore 4.00
L. Hoffman, Chicago 10.00
D. Kižys, Cleveland 5.00
A. Simutis, E. Rockway 10.00
V. Garlauskas, Grand Island 2.00
Dr. P. Dirda, Chicago 15.00
S. Augaitis, Watertown 10.00
Dr. J. Bakšys, St. Petersburg 7.00
J. Šimonis, Santa Barbara 10.00
Dr. E. Jansonas, Osterville 10.00
K. Kaulinis, Philadelphia 7.00
J. Kašuba, Germantown 15.00
A. Vaitaitis, Littleton 20.00
Vl. Žilinskas, Treasur Island 10.00
J. Žvinys, St. Petersburg 20.00
Gr. Žukauskienė, Chicago 5.00
Vl. Stropus, Chicago 10.00
St. Mažiulis, Wildwood .. 5.00
Ed. ir J. Šišai, Glendale 25.00
Dr. A. Pacevičius, Toronto 12.00
A. Reventas, Gulfport .. 5.00
J. Jonušas, Rochester .. 5.00
Br. Basiulis, Long Beach 5.00
Pr. Berneckas, Toronto .. 2.00
H. Andruška, Woodhaven 10.00
G. Misiūnienė, Chicago .. 7.00
J. Kunevičienė, Parma .. 25.00
J. Augustinavičius, Cleveland 2.00
V. Vaičaitis, Seven Hills 7.00
L. Morkūnienė, Cleveland 7.00
J. Čyvas, Cleveland 5.00
J. Krištolaitis, Cleveland 7.00
J. Stempužis, Cleveland 25.00
J. Strazdas, Toronto 5.00
M. Valiukėnas, Brockton 4.00
Č. Vilčinskas, Redding .. 5.00
J. Januškevičius, Milton 5.00
A. Petrikonis, Juno Beach 5.00
Br. Maželis, Cleveland .. 7.00
Dr. K. Pautienis, Pompano Beach 10.00
V. Skirgaila, Port Orange 7.00
A. Tėvelis, Hamilton 7.00
Dr. J. Jurgilas, Rancho Santa Fe 10.00
K. Virbickas, Philadelphia 15.00
J. Lampsaitis, Chicago .. 10.00

Dr. H. Brazaitis, Willoughby 20.00
A. Ubavičius, London 20.00
S. Jankauskas, Rocky River 20.00
A. Elijošius, Rexdale 7.00
ALT S-gos Los Angeles skyrius 500.00
J. ir R. Vidžiūnai, Valencia 25.00
Santa Monica Amerikos Lietuvių Klubas 100.00
J. Miškinis, Rochester .. 5.00
Ign. Petrauskas, Chicago 10.00
E. Vaišniūnė, Mt. Carmel 10.00
J. Juodvalkis, Chicago .. 10.00
K. Puskunigis, Chicago 10.00
A. Leonas, Bradford 7.00
J. Veselka, Evergreen Park 10.00
A. Dubauskas, Cambridge 2.00
A. Kvietys, Dayton 7.00
J. Baškauskas, Brockton 5.00
J. Švoba, Madison 10.00
V. Šalčiūnas, Debran 5.00
J. Adomaitis, La Salle .. 20.00
P. Jonikas, Riverside 5.00
K. Giedraitis, Ypsilanti .. 20.00
Inž. J. A. Rasy, Cambridge 20.00
Visiems aukotojams nuosirdžiai dėkojame.

ATITAIŠYMAS

A. Juodvalkis praneša, kad jo aprašyme apie dail. D. Jurgutienės parodą Chicagoje (Dirva Nr. 48, 11 psl.) įsivėlė nemaloni klaidą.

Apie dail. D. Jurgutienės kūrybą kalbėjo ne Birutė Pūkelevičiūtė, bet Dalia Bylaitienė.

OPPORTUNITY FOR STRUCTURAL STEEL DETAILER/CHECKER

Minimum five years experience. Full benefits, including retirement/profit sharing & steady work.

Apply call or send resume to:

ALAMO STEEL MACHINE

Box 9098

Austin, Texas 78766

(44-3)



Puikiausius kailius
Chicagoje rasite pas vienintelį
lietuvių kailininką
Norman Bursteiną

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krovėnės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

SPORTO ŽINIOS

LITUANICA
PABALTIEČIŲ
KREPŠINIO MEISTERIS

Lapkričio 8-9 d.d., Toronte įvyko 1980 m. Š. Amerikos Pabaltiečių vyrų krepšinio klubinės pirmenybės, kurias vykdė ŠALFAS S-gos Kanados Sporto Apygarda, vadovaujama Alfonso Balnio.

Pirmenybėse dalyvavo 6 komandos: Toronto Aušra, Toronto Vytis, Clevelando Žaibas, Chicagos ASK Lituania, Toronto Latvių D. V. ir Toronto Latvių J.K.S. Iš numatytų 8 komandų, paskutiniu momentu atkrito mūsų meisteris Chicagos Neris ir Grand Rapids latviai. Taipogi savo komandos nepajėgė išstatyti Toronto estai.

Komandos buvo padalintos į 2 preliminarines grupes, kuriose žaidė kiekviena su kiekviena. Po to sekė pirmenybių ratas, kur grupių laimėtojai rungsi dėl čempionato, antros vietos — dėl 3-čios vietos ir trečios vietos — dėl 5-tos vietos.

A grupėje, Aušra įveikė Žaibą 146:99 ir Toronto Latvių D. V. 117:53. Latvių D. V. laimėjo prieš Žaibą 103:95.

B grupėje, Lituania nugalėjo Vytį 104:99 ir Latvių J. K. S. 117:53. Vytis įveikė Latvių J. K. S. 79:66.

Dėl meisterio titulo Lituania laimėjo prieš Aušrą 88:75, o dėl 3-čios vietos — Latvių D. V. nugalėjo Vytį 97:90. Žaibui teko 5-ta vieta be žaidimo, Latvių J. K. S. komandai nepasirodžius.

Buvo tikėtasi stipresnio turnyro, kuriame dalyvautų JAV latvių meisteris Chicagos D. V. ir mūsų Neris. Deja, teko pasitenkinti tuo kas įvyko.

Teko išgirsti pageidavimų, kad tokios pirmenybės būtų rengiamos apie mėnesį anksčiau, pakol žaidėjai dar mažiau įsijungę į savo mokyklinės komandas.

Dėl permažos reklamos ir salės pakeitimo paskutiniu momentu žiūrovų skaičius buvo gana kuklus. Pačios varžybos buvo pravestos sklandžiai. (ab)

PABALTIEČIŲ IR
LIETUVIŲ
SLIDINĖJIMO
PIRMENYBĖS

1981 m. Š. Amerikos Pabaltiečių slidinėjimo pirmenybės įvyks 1981 m. vasario 7 ir 8 d., Moonstone Ski Resort, apie 18 mylių į šiaurę nuo Barrie, Ont. Alpinistines varžybas vykdo ŠALFAS S-gos Slidinėjimo Komitetas, cross-country — Toronto Estų S. K. Kalev.

Pirmenybių programoje bus alpinistinės ir cross-country varžybos.

Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių var-



Lietuviškais ornamentais papuošta kalėdinė eglutė laimėjusi pirmąją premiją. J. Garlos nuotr.

CLEVELANDE LIETUVIŠKA KALĖDŲ EGLUTĖ
SVEIKINA KELIAUNINKUS

Juozas Stempužis

Kalėdų eglučių festivalis įžiebė Clevelando miestui šventišką nuotaiką. Kelioliką tūkstančių žmonių, jų tarpe tūkstančiai mažiųjų su tėvais, atvažiavo į State teatrą Euclido gatvėje pamatyti 50 gražiausių eglučių, kurias iš festivalio rengėjų nupirko įvairūs prekybos rūmai, mokėdami už eglutę nuo \$500 iki \$1000.

Kalėdų eglučių idėja susidomėjo The Junior League of Cleveland organizacija, turinti apie 1000 narių, kurie save laiko profesionaliais visuomeniško darbo sa-

žybų pasekmių, atskirų rungčių visai nevykdant.

Dalyvių registracija alpinistinėms varžyboms, iki 1981 m. sausio 31, šiuo adresu: Mr. Arvu Oiling, 31 Jellicoe Ave., Toronto, Ont. M8W-1W2. Tel. (416) 231-1487.

Dalyvių registracija cross country varžyboms, iki 1981 m. sausio 31 d., šiuo adresu: Mr. Arvu Oiling, 31 Jellicoe Ave., Toronto, Ont. M8W-1W2. Tel. (416) 255-0783.

Pavieniams slidinėtojams dėl smulkių informacijų tartina kreiptis į artimiausią sporto klubą, sporto apygardą arba tiesioginiai į A. Oiling, arba M. Empakerį.

JAV gyveną slidinėtojai dar gali taipogi kreiptis į ŠALFAS S-gos Slidinėjimo Komiteto narį — Vytenį Čiurlionį, 19755 Upper Terrace, Euclid, Ohio 44117. Tel. (216) 481-1525.

vanoriais. Jaunųjų lyga kasmet iš savo renginių skiria dešimtimis tūkstančių dolerių Clevelando miesto puošimui, vaikų globai, jaunų vadovų ugdymui ir apskritai miesto gero vardo kėlimui.

Gruodžio 3 State teatre, kurio vidų puošia baroko architektūra ir Amerikos kinomatografijos istoriškų temų spalvingos freskos, įvyko oficialus Kalėdų eglučių festivalio atidarymas. Apie tūkstantis kviestų svečių vaikščiojo aplink eglutę, žiūrėjo, grožėjosi, gurkšnojo kokteilis ir vėliau vakarieniavo.

Eglučių papuošimai akcentavo kurią nors temą ar motyvą, o jų dekoravimas buvo atliktas profesionalių dekoratorių ar menininkų, išskyrus vieną eglutę. Pvz., "Just a Pretty Tree" buvo dekoruota garsaus architekto Peter Van Dijk. Ant plonų vertikalių juodų vielelių kabojo sidabrinės piramidėlės, primenančios Egipto žemę, kurioje įvyko Kristaus gimimas. "Le Fleur de Bouquet" — dekoruota džiovintų gėlių puokštelėmis. Ją puošė Grafton Flower Limited gėlininkai. "Angels on High" eglutę dekoravo Coulter Chard galerija. "Old Fashioned German Christmas Tree" buvo arčiausiai tradicinės eglutės. Ją puošė iš medžio drožinėti ir piaustyti gyvulėliai, ūkio padargai, namų raudonai, raudoni obuoliai, riešutai ir raudonos vaškinės žvakutės. Vokiečių eglutę

dekoravo Beaumont gimnazijos meno mokytojai, profesionalai medžio drožėjai Norbert ir Victoria Koehn.

Teatro vestibulio pietvakarių kampe stovėjo lietuviška eglutė — festivalio karalaitė, pasipuošusi viršūnėlėje rymančia Betliejaus žvaigžde, 125 iš baltų popierinių tūtelių padarytais rateliais, koplytėlėmis ir kitokių geometrinių formų ornamentais. Apačioje eglutę supo balta grandinė. Daug žmonių stovinėjo prie lietuviškos eglutės, o Jaunųjų lygos vadovės svečiams mielai teikė paaiškinimus. Tarp stovinčių išsiskyrė aukštas, smaila barzdele džentelmenas, olandų kilmės architektas Peter Van Dijk su savo žmona. Festivalio atidaryme dalyvavę ponis Mikulskienė, Marta Tijūnėlienė ir Tėvynės Garsų radijo vedėjas užmezgė su žymiuoju architektu pokalbį. Jis jau žinojo svarbiausią paslaptį, kad lietuviški eglučių ornamentai daromi iš šiaudų. Pagyrė, kad lietuviška eglutė išsiskiria iš kitų festivalio "dalyvių" savo originalumu ir autentiškumu. Lietuviškos eglutės paslaptis, pasirodo, ponui Van Dijk išdavė jo žmona Donna Skeivytė, Clevelande gimusi ir augusi lietuvaitė. Pokalbis nutrūko, kai prie eglutės priartėjo televizijos kamera, kuri savo objektyvų lėtai slinko nuo žvaigždės žemyn iki apačioje buvusio užrašo — Lithuanian Christmas Tree. Toliau dar buvo anglų kalba užrašyta, kad eglutę dekoravo Lietuvių šaulių sąjungos moterų sekcija.

Šiai gražiai reprezentacijai savo laiką ir kūrybinį talentą paskyrė šešios šaulės — Ona Mikulskienė, Marta Tijūnėlienė, Ona Čiuprinskienė, Marija Išmantienė, Elena Šarkauskienė ir Lilija Čaplickienė. Tai lietuvės savanorės, rodydamos savo tautos tradicijas ir kūrybą, svetimųjų tarpe kelia pagarbą ir respectą kiekvienam lietuviui.

Šios istorijos pabaiga labai prasminga belaukiant Kalėdų švenčių. The Junior League organizacijos vadovybė nutarė lietuvišką eglutę, kaip būdingiausią ir vienintelę rankų darbo ornamentais papuoštą, padovanoti Clevelando miestui ir po festivalio pastatyti ją miesto tarptautiniame aerodrome, kad tūkstančiai Kalėdų sezono keliauninkų matytų tai, kuo Clevelando miestas išsiskiria ir pasižymi, kad simboliškai reprezentuotų šio miesto etniškos kilmės gyventojus ir jų kūrybą. Šešių savanorių lietuvių moterų kuklus užmojis susilaukė pelnytų garbės ir viso miesto bei pro šalį didelio dėmesio.

Lietuviška Kalėdų eglutė linki ramybės ir taikos Clevelando miestui ir keliauninkams.

CLEVELANDO
PARENGIMAI

• GRUODŽIO 14 D. Mykolo Krupavičiaus 10 metų mirties minėjimas Clevelande.

• GRUODŽIO 7, 12 val. Lietuvių Namuose SLA 14 kuopos metinis susirinkimas ir kalėdinis pobūvis.

• GRUODŽIO 21 D. Šv. Jurgio parapijos klebono kun. Balio Ivanausko išleistuvių banketas.

• GRUODŽIO 21 D. — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos rengiama Kalėdų eglutė.

• SAUSIO 3 D. 6 v. v. bendra Clevelando skautininkų skautininkų sueiga-pabendraavimas Lietuvių Namuose.

• Sausio 4 D. 4 val. po pietų Lietuvių Namuose vyks vaikų Eglutė. Ruošia Lietuvių Namų Moterų Klubas.

• SAUSIO 10 D., šeštadienį, Lietuvių Klubo premijos banketas, Lietuvių Namuose.

• VASARIO 1 D. 4 v. p. p. Dr. T. Remeikio knygos "Opposition to Soviet Rule in Lithuania 1945-1980" pristatymas Lietuvių Namuose.

• VASARIO 8 D. Aldonos Stempužienės-Švedienės ir Jonno Švedo koncertas įvyks Cleveland Music School Settlement patalpose.

• VASARIO 15 D., sekmadienį, Lietuvos Nepriklausomybės — Vasario 16 d. šventė. Ruošia ALTas.

• VASARIO 21 D. ALT S-gos Clevelando skyrius rengia Vasario Šešioliktosios šventės minėjimą Lietuvių Namuose.

• VASARIO 21 D. Hamiltono teatro "Aukuras" premijuotas vaidinimas "Antroji Salomėja painiavose". Vaidinimą ruošia LB Kultūros Taryba DMNP parapijos salėje.

• VASARIO 28 D. — Pilėnų Tunto Skautų Tėvų Komiteto rengiamas Užgavėnių Blynų balius Lietuvių namuose.

• KOVO 7 D. Kent State Universiteto liet. programai paremti vakaras, Rengia LB apyl. ir apyg. valdybos.

• KOVO 15 D. Kaziuko mugė.

• KOVO 28-29 D. Meno paroda. Rengia Korp. Giedra.

• KOVO 28-29 D. Clevelando menininkų dailės paroda DMNP parapijos salėje. Rengia D.L.K. Birutės d-jos Clevelando skyrius.

• BALANDŽIO 25-26 D. Dailės paroda D.M.N.P. parapijos salėje. Ruošia Neringos Tunto Židiny.

• BALANDŽIO 26 D. — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokinių pirmoji Komunija.

• GEGUŽĖS 10 D. — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos rengiamas Motinos dienos minėjimas.

• GEGUŽĖS 17 D. JAV LB Kultūros tarybos premijų įteikimas.

• GEGUŽĖS 23 D. Abiturientų balius. Ruošia LB Ohio Apygardos valdyba.

House for sale by owner East Park Dr. beautiful 2 bedroom home, fire place, two bath etc. Owner agent 531-6787.

NEW YORK



Rež. Jonas Jurašas
V. Maželio nuotr.

KORP! NEO-LITHUANIA
NEW YORKE

Lapkričio 15 d., Kultūros židinyje buvo surengtas tradicinis korporacijos įkūrimo 58 metų minėjimas. Atidarė New Yorko vieneto valdybos pirmininkas dr. Jonas P. Lenktaitis. Atsistojimu buvo pagerbti mirusieji. Gimtadienio proga buvo pasveikintas korporacijos narys, savanoris kūrėjas kolega Jurgis Kiaunė, kuriam lapkričio 13 d. suėjo 84 metai.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo teatro režisierius Jonas Jurašas, kurio pastatytas N. Erdmano veikalas "Savižudys", uždraustas vaidinti Sovietų Sąjungoje, dabar gausiai lankomas ANTA teatre, Broadwajuje. Tai pirmasis lietuvis režisierius, Amerikos pirmųjų režisierių eilėse. Jiš buvo daugumos New Yorko kritikų teigiamai įvertintas. Jis kalbėjo apie Sovietų teatro sistemą, metodus, cenzūrą, dabartinį Lietuvos teatrą ir visa tai palygino su Amerikos teatro sistema ir nusi-stovėjusiomis taisyklėmis. Kalbėjo pasigėrėtinai gražia lietuvių kalbą, aiškiais nekomplikuotais sakiniiais, laisvai kartas nuo karto pailiustruodamas tikraisiais faktais ir pavyzdžiais. Pasiklausyti susirinko apypilnė žemutinė salė. Nors yra priimta, kad šio minėjimo

metu nieko kito prie programos neprijungiama, tačiau ši kartą pirmininkas padarė išimtį ir leido susirinkusiems stątyti klausimus į kuriuos prelegentas noriai ir maloniai atsakinėjo.

Oficialiajai daliai pasi-baigus svečius laukė kava ir užkandėliai bei atgaiva. Čia diskusijos tęsėsi, naujos mintys veržėsi į viršumą ir kelioms valandoms praėjus svečiai nenoriai išsiskirstė. (sb)

ROCHESTER

MINĖJO KARIUOMENĖS
SUKAKTĮ

Lapkričio 16 dieną Rochesterio karių Ramovės skyrius paminėjo Laisvosios Lietuvos kariuomenės atkūrimo 62 metų sukaktį. Iš ryto 11 val. Šv. Jurgio bažnyčioje atlaikė Šv. Mišias Tėvas J. Vaškys ir ta proga pasakė gražų pritaikytą pamokslą. Ramovėnai ir skautai dalyvavo su vėliavomis. Mišių metu giedojo vyrų choras, vadovaujamas J. Adomaičio, ir vargonais grojo R. Obalis.

Po pamaldų salė įvyko iškilmingas minėjimas. Prie garbės stalo pirmininkas Aleksas Beresnevičius pakvietė savanorius Arlauską Zigmą, Druseikį Petrą, Petkevičių Edvardą ir garbės svečią Tėvą J. Vaškį. D. Krokytė prisegė visiems po baltą gėlytę ir rūtą.

Paskaita apie Lietuvos kariuomenės kūrimąsi ir

įvairius sunkumus skaitė kun. A. Petrauskas. Gražų eilėraščių apie karių padėklamavo aktorė I. Žmuidzinienė. Gražiai pašoko keletą šokių jaunučiai Lazdyno šokėjai ir porą šokių vyresnieji, vadovaujami J. Regnienės.

Po programos visi buvo pavaišinti kava su pyragais, o jaunieji šokėjai ir dalyviai obuolių sunka. Tuo minėjimas buvo baigtas.

Agnė Beresnevičienė



• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

• Broniui Kvikliui, rašančiam knygas apie Lietuvos bažnyčias, reikalingos nuotraukos įvairių bažnyčių (iš lauko pusės ir iš vidaus), varpinių, koplyčių, religinių pastatų, kryžių, šventoriaus, kapinių vartų ar panašaus pobūdžio. Jeigu kas tokių nuotraukų turėtų ar galėtų ateityje gauti, su-tiktų nuotraukas perleisti ar paskolinti, prašomi rašyti adresu: Br. Kviklys, 5747 So. Campbell Avenue, Chicago, Ill. 60629.

A. A.

ALBINUI S. TREČIOKUI

mirus, žmonai, sūnui ALBINUI, broliams

KAZIUI ir ANDRIUI su šeimomis nuoširdžiai

užuojautą reiškiau

Petras Mačiulaitis

Mažeika & Evans



Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.
Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600 737-8601
9837 SOUTH KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, ILL. 60642
Tel. 422-2000

REGISTERED NURSES

If you want to be a part of a quality patient care team in our 104 bed acute care hospital with a congenial family atmosphere just the right size so that we can get to know you and you can get know us, WE HAVE FULL AND PART TIME OPENINGS FOR:

NURSING SUPERVISOR — 11 p.m. to 7 a.m. shift
OPERATING ROOM NURSE Exp. — 7 a.m. to 3 p.m.
MEDICAL SURGICAL — All shifts
SPECIAL CARE — 3 p.m. to 11 p.m. & 11 p.m. to 7 a.m. shift
We offer an excellent salary and benefits which include charge, weekends, & shift differential. No shift rotation. Individualized orientation program.
PLEASE CALL PERSONNEL OR NURSING DEPARTMENTS
313-934-3030 Exts. 437-448

NORTHWEST GENERAL HOSPITAL

8741 W. Chicago, Detroit, Michigan 48204
ONLY 15 MINUTES FROM DOWNTOWN.
E.O.E. M/F/H



J. Budrienė ir J. Tallat-Kelpšienė sega gėles savanoriams-kūrėjams Čepukaičiui ir Barniškiui. V. Bacevičiaus nuotr.

CLEVELANDE
PAMINĖTA
KARIUOMENĖS
ŠVENTĖ

Lapkričio 15 d. Clevelando ramovėnų skyriaus valdyba surengė Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimą-balių.

Minėjimą atidarė skyriaus pirm. K. Gaižutis. Maldą sukalbėjo kun. J. Kidikas, S. J. Trumpą paskai-

tą skaitė J. Budrienė. Meninę dalį atliko Clevelando ramovėnų vyrų choras vadovaujamas Juliaus Kazėno. Pianu palydėjo G. Karso-kienė. Pranešinėjo Vilija Nasvytytė.

Lapkričio 23 d. DMNP parapijos bažnyčioje mišios už žuvusius Lietuvos laisvės kovotojus. Bažnyčioje giedojo tas pats ramovėnų choras vad. J. Kazėno.

KRUPAVIČIAUS
MINĖJIMAS

Gruodžio 14 d. (sekmadienį), Šv. Jurgio parapijoje Clevelande rengiamas Mykolo Krupavičiaus 10 metų mirties minėjimas. 10:30 bažnyčioje pamaldos už vėlionį ir visus mirusius ir nukankintus krikšč. demokratų veikėjus.

Po pamaldų minėjimas parapijos salėje, kuriame apie Krupavičių kalbės Algirdas J. Kasulaitis.

• Kleb. kun. B. Ivanausko išleistuvių banketo pakvietimams įsigyti paskutinė data gruodžio 14 d. Rezervacijas prašome daryti Šv. Jurgio parapijos raštinėje telef. 431-5794.

AMBER TRAVEL SERVICE

— greitas, asmeniškasis patarnavimas

Tvarkome keliones (pavieniems asmenims ir grupėms) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU • LAIVU
TRAUKINIŲ • AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriauciūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393



CLEVELANDE ir apylinkėse



ISLEISTUVIŲ RUNGTYNĖS

Šį sekmadienį, gruodžio 14 d., nuo 4:00 val. p. p. Naujosios parapijos (D.M.N.P.) viršutinėje salėje, įvyks į Australiją vykstančių Clevelando sportininkų-reprezentantų išleistuvių rungtynės.

Pirmas rungtynes žais LSK žaibo moterų tinklinio komanda prieš Cleveland State Universiteto komandą. Antras rungtynes — LSK žaibo jaunių krepšinio komanda prieš Clevelando Ukrainiečių Sporto Klubą ir trečias — žaibo vyrų krepšinininkai prieš ukrainiečius. Visus clevelandiečius kviečiame gausiai atsilankyti, pasigėrėti geru žaidimo lygiu ir tuomi pačiu paremti mūsų reprezentantus.

• Naujų Metų sutikimas Clevelande, rengiamas LB Clevelando apylinkės valdybos, įvyks gruodžio 31 d. 7 v. v. Lietuvių Namuose. Rezervuoti vietas prašoma pas J. Malskį tel. 486-9165.

• Roma ir Henrikas Tatarūnai praleido savo atostogas Virgin Island, St. Croix. Daug laiko praleido kartu su p. Karaliais, kurie ten įsikūrę nuolatiniam gyvenimui, turi labai gražius namus ant aukšto kalno nuo kurio matyti puiki apylinkė. Džiaugiasis gamta, tyru oru, ramiu gyvenimu ir yra labai patenkinti. Siunčia per p. Tatarūnus geriausius linkėjimus visiems savo giminiams ir bičiuliams. Roma ir Henrikas Tatarūnai dar kartą dėkoja p. Karaliams už tokį gražų vaišingumą ir globą.

ISTEIGTA CLEVELANDO ŠAULIŲ RINKTINĖ

Lapkričio 16 d. žalgirio ir Kar. Juozapavičiaus kuopų šauliai, visuotiniame narių susirinkime įsteigė Clevelando šaulių rinktinę ir išrinko rinktinės valdybą: Kazys Žiedonis — pirm., Alfonsas Mikulskis, Lilė Čeplikienė, Antanas Vede-gys ir Jovilas Banionis — nariai.

Sunku šiandien dar pasakyti, ką naujai įsisteigusi rinktinė duos šaulių Sąjungai, Clevelando lietuvių visuomeniai ir pavergtai tėvynei Lietuvai, bet reikia tikėti, kad energingos ir sumanios valdybos vadovaujama, atliks gražių ir kilnių darbų. Šaulių rinktinės užduotis yra didelė ir graži. Rinktinė, susidariusi ne mažiau kaip iš dviejų šaulių kuopų ar būrių, koordinuoja toje apylinkėje esančias šaulių kuopas ar būrius, šaukia apylinkės kuopų pirmininkus pasitarimus, bendradarbiauja ir palaiko glaudžius ryšius su kitomis lietuvių organizacijom, padeda mažesnėms ir silpnesnėms kuopom suruošti didesnio masto parengimus, minėjimus ir t.t.

Tikiu, kad įsisteigus Clevelando šaulių rinktinei, Clevelando šaulių veikla dar daugiau pagyvės, nes pavienios kuopos kartais suabejoja apie suruošimą didesnio parėngimo ar minėjimo, darbo daug, jėgos mažos.

Dabar, kaip lietuvių patarlė sako, kai du stos, visados daugiau padarys

Ed. Pranckus



Birutė Augustinavičiūtė-Flynn su sūnumis prie lietuviškų kryžių tautų festivalyje Cincinnati mieste.

ČIURLIONIO ANSAMBLIO VIEŠNAGĖS ATGARSIAI CINCINNATI MIESTE

Lapkričio 23 d. Cincinnati Lietuvių Bendruomenė turėjo savo pirmą susirinkimą po savo didžiojo pergyvenimo — Čiurlionio ansamblio vizito šiame mieste.

LB pirmininkas inž. I. Budrys, atidarydamas susirinkimą, su džiaugsmu prisiminė šiemetinį Tautų Festivalį, kuris įvyko Cincinnati spalio mėn. 18-19 d. ir dėkojo visiems, kurie prisidėjo prie lietuvių skryiaus suruošimo ir prie Čiurlionio ansamblio iškviatimo, globojimo ir vaišinimo. Čiurlionio ansamblis čia buvo iškviestas Tautų Festivalio Tarybos, kurios buv. pirmininkas dipl. ekon. H. Žibas tikrumoje paruošė visus kelius šiam kvietimui įvykdyti. H. Žibo dėka Čiurlionio ansamblis buvo Tautų Festivalio Tarybos svečias, kuri ir padengė visas susijusias išlaidas.

Cincinnati Lietuvių Bendruomenė iš savo išdo Čiurlionio ansamblio buvo Tautų nės nebūtų įstengusi parūpinti, nes pati grupė čia yra labai maža. Tiesa, Čiurlionio ansamblio čia visi labai laukė ir jo atvykimu labai džiaugėsi, bet H. Žibui priklauso padėka už viso kelio paruošimą. Žinoma, patį organizacinį darbą surišta su festivaliu atliko patsai LB pirmininkas I. Budrys su visos valdybos pagalba.

Festivalyje įvykusią lietuvišką parodėlę suruošti padėjo menininkė Aldona Kregždaitė-Cytros. Šios parodos tema buvo: "Lietuva

— kryžių kraštas". Ta proga buvo publikai parodyti kryžiai, kuriuos paskolino Daytono lietuviai. Už šią parodą lietuviai gavo Festivalio Tarybos pirmininko premiją.

Čiurlionio ansamblis pasirodė du kartus šeštadienio vakare ir sekmadienio anstyboje popietėje (2:30 p. p.). Abu kartu lietuviškos dainos, šokiai ir kanklių muzika buvo entuziastiškai suviktai, bet pasirodymas ypatingai pasisekė sekmadienį. Tad salėje buvo apie 4000 žiūrovų, kurie stipriai plojo ir šaukė "bis".

Po pasirodymo tuose pat suvažiavimų rūmuose (kitoje salėje) Cincinnati LB buvo suruošusi Čiurlioniškiams vaišes, kuriose taip pat dalyvavo kai kurie Tautų Festivalio Tarybos nariai

ir taip pat lietuviai iš Dayton, Columbus ir Airllirothe. Vaišes paruošė Birutė Flynn, Marytė Fedyk ir Dangira Budrienė. Vaišių metu trumpas kalbas pasakė pirm. I. Budrys, prof. dr. V. Bieliauskas, maestro A. Mikulskis ir Č. A. pirmininkas V. Plečkaitis.

Dalindamasis įspūdžiais susirinkime pirm. I. Budrys, padėkojęs visai eilei darbuotojų pasakė: "tikrumoje bene reiktų kiekvienam bendruomenės nariui-narei dėkoti, nes mūsų čia yra tiek nedaug, kad nė vienas mūsų neliko vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjęs prie mūsų didžiosios šventės".

Kai kurie susirinkimo dalyviai pasakojo, kad jų kaimynai ir kitataučiai draugai tebekalba apie Čiurlionio ansamblio pasirodymą Cincinnati. Atrodo, kad lietuviškos dainos, muzika ir šokiai net dabar po mėnesio tebeskamba.

Susirinkime buvo nutarta suruošti bendras lietuviškas kūčias ir joms data paskirta gruodžio 14 d. Birutė Flynn apsiėmė ir šiais metais būti kūčių organizavimo pirmininke. (jv)



• APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

• PERKANT IR PARODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI

Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablus kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atlieka dailidės darbus.

MARTINS ir KUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAĮ VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vglandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

TURNER REALTY

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530



RITA MATAS

ISTAIGOS

ADMINISTRATORĖ

PILNATEISE NEKILNOJAMOJO TURTO ĮVERTINTOJA.

Exame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing įstaigose:

CAMLS — Cuyahoga County (Cleveland & Suburbs)
LCMLS — Lake County
RMLS — United States.

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių arba jeigu jums reikia namų įvertintojo mokesčių ar kitokiems reikalams, kreipkitės į Ritą Matienę, pilnateisę namų įvertintoją.



501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530



DIRVA

TEISĖ DEMONSTRAVUSIUS LIETUVIUS

Amerikos lietuviai, demonstravę prie Sovietų ambasados Washingtone, gruodžio 3 d. buvo teisiami Washingtono teisme. Gynė adv. E. Raskauskas.

džio 3 d. buvo teisiami Washingtono teisme. Gynė adv. E. Raskauskas.

Dešimt buvo išteisinti, būtent: A. Banionytė, G. Damušytė, L. Kojelis, S.

Kudirka, V. Rukšys, J. Stirbienė, D. Vaičiulaitytė, broliai V. ir V. Volertai, B. Zdanųtė.

Vienos dienos kalėjimu nubausti: M. Aistis, kun. K. Pugevičius ir R. Stirbys, bet jiems įskaitytas arešto laikas.

Prieš O. Baršketytę, L. Bernotą, V. Gurecką, C. Hardy ir J. Krakauską byla anksčiau buvo nutraukta.

• Jonas K. Karys su žmona JOANA sveikina savo draugus ir arčiau pažįstamus lietuvius (tremtyje) šios Žiemos švenčių proga, širdingai linkėdami visiems šviesių Kalėdų bei laimingų Naujųjų Metų!

Užuot siuntinėję korteles, jiedu paaukojo Lietuvii Fondui 200 dolerių.

• Aleksas Siliūnas, gyv. Chicagoje, plėšikų buvo sunkiai sužeistas 7 val. ryto vykstam į darbą netoli namų. Jam sužalota galva ir paliesti smegenys.

Linkime jam greit pasveikti.

BOSTON

IŠ ŠAULIŲ RINKTINĖS SUVAŽIAVIMO

Lapkričio 29 d. So. Bostono Lietuvii Piliiečių Draugijos salėje įvyko Naujosios Anglijos šaulii rinktinės suvažiavimas. Rinktinę sudaro: Bostono, Brocktono ir Worcesterio šaulii kuopos.

Suvažiavimą pradėjo rinktinės pirmininkas Algirdas Zenkus. Įnešus vėliavą, rinktinės kapelionas pranciškonas kunigas Rafaelis Šakals sukalbėjo maldą. Visi suvažiavimo dalyviai sugiedojo Lietuvos himną. Į prezidiumą pirmininkauti buvo pakviestas šaulii garbės pirmininkas prof. Vaidevutis Mantautas, o nariais visų kuopų pirmininkai ir visa rinktinės valdyba.

Atsistojimo minute buvo pagerbti mirę šauliai. Buvo apdovanojimai šaulii žvaigždės medaliu ir šaulii žvaigždės ordinu už nuopelnus.

Tolimesnėje darbotvarkoje buvo pranešimai: rinktinės pirmininko, išdininko, revizijos komisijos ir moterų sekcijos.

Į naują rinktinės valdybą išrinkti: pirmininku, ilgametis Jono Vanagaičio šaulii kuopos pirmininkas, o taip pat visų kuopų ir pačios rinktinės organizatorius Juozas Stašaitis, o nariais: Elena Gorodeckienė, Stasys Augonis ir Edvardas Meilus, snj.

Buvo tartasi įvairiais šaulii rinktinės reikalais, o darbotvarkėi pasibaigus buvo vaišės.

• Stasys Lušys, krikščionių demokratų ir Vliko veikėjas, yra sunkiau susirgęs ir jau kelinta savaitę guli Carney ligoninėj, Dorchester, Mass.

A. A.

VANDAI SINKIENEI

mirus, gilaus skausmo ištiktiems: sūnui EMILIJUI su žmona JULIJA, dukrai IRENAI TAMM, jų vaikams bei artimiesiems reiškia nuoširdžią užuojautą

Los Angeles J. Daumanto
šaulii kuopa

Tautinės sąjungos nariui

A. + A.

IGNUI DŽIUVENIUI

mirus, jo žmoną KUNIGUNDĄ, sūnus GUNTHER ir WERNER su šeimomis nuoširdžiai užjaučia ir drauge liūdi

A.L.T. S-gos Omahos Skyrius

Mūsų dideliu geradariui

A. A.

ALBINUI S. TREČIOKUI

mirus, jo žmoną ONUTĘ, sūnų ALBINĄ su šeima, brolius — ANDRIŲ ir KAZIMIERĄ su žmona GENUTE nuoširdžiai užjaučiame

Vincas ir Rozalija
Marius ir Janita
Ambraziejai

Mirus vienam iš ALT S-gos Philadelphia skyriaus steigėjui ir pirmajam jo pirmininkui

A. A.

ZIGMUI JANKAUSKUI,

jo šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

ALT S-gos Philadelphia
Skyrius

Mirus

A. A.

ONAI

ZAMBAUSKAITEI-KATALINIENEI

jos dukrų šeimoms, seseriai JULEI KUNEVIČIENEI amžiais naštos ir rūpesčių varginamai, lietuvių reikalų neužmiršančiai, mirusios giminėms ir artimiesiems reiškia gilią užuojautą prašydami mirusiai Dievo gailestingumo, o liūdintiems Jo paguodos

Tamulioniai

Mylimai motinai

A. A.

CELINAI MOŠINSKIENEI

mirus, sūnams VYTAUTUI ir ALGIRDUI bei jų šeimoms reiškia nuoširdžią užuojautą

Stella ir Vytautas
Abraičiai

Dviejų metų mirties sukaktis

A. + A.

BENEDIKTA

MISLIAUSKIENĖ-BARUSEVIČIŪTĖ

mirė 1978 m. gruodžio mėn. 23 d. 6 val. vak. Fitzgerald of Mercy ligoninėje, Darby, Pennsylvania. Palaidota 1978 m. gruodžio mėn. 28 d. šv. Petro-Povilo kapinėse, Springfield, Pennsylvania.

Artinasi liūdesio antrosios metinės, kaip Visagalis Viešpats Dievas velionę pasikvietė pas save ir atskyrė ją iš mūsų tarpo.

Už a. a. Benediktos sielą šv. Mišios bus aukojamos 1980 metų gruodžio mėn. 28 d. šiose šventovėse: šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje, Philadelphia, Pa. 10:30 ryte; Lietuvii šv. Kazimiero kolegijos koplyčioje, Romoje; Klaipėdos katalikų bažnyčioje, Lietuvoje; Marijonų vienolyne Chicagoje 9:00 val. ryte; Lietuvii Pranciškonų šv. Kazimiero vienolyne, Brooklyn New Yorke 10:00 val. ryte; St. Francis vienuolyne Loretto, Pennsylvania 10:00 val. ryte; Fitzgerald of Mercy ligoninės koplyčioje, Darby, Pennsylvania 12:00 val. vidudienį.

Giminės ir artimosios, prašome A. + A. Benediktą prisiminti savo maldose.

Skausmo prislėgtas

vyras Henrikas ir
artimieji